

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PŘÍRODNĚ – HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Tělesná výchova

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Management sportovní

**POROVNÁNÍ VÍCEÚČELOVÝCH ARÉN V PRAZE A V LIBERCI – O₂
ARENA VERSUS TIPSPORT ARENA LIBEREC**

**A CONFRONTATION OF MULTIPURPOSE CENTERS IN PRAGUE
AND IN LIBEREC – O₂ ARENA VERSUS TIPSPORT ARENA LIBEREC**

**VERGLEICH DER MULTIFUNKTIONALEN ARENA IN PRAG UND
IN LIBEREC – O₂ ARENA VERSUS TIPSPORT ARENA LIBEREC**

Bakalářská práce: 09-FP-KTV-328

Autor:

Lucie Vondrová

Adresa:

Soběslavská 25

130 00 Praha 3

Podpis:

.....

Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
55	0	0	0	48	8

V Liberci dne: 15. 5. 2009

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne:

Lucie Vondrová

.....

.....

Poděkování

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu PaedDr. Jindřichu Martincovi za cenné rady a připomínky. Ráda bych také poděkovala panu PhDr. Zdeňku Zikmundovi a panu Bc. Markovi Labudovi za poskytnuté informace.

Anotace

Bakalářská práce byla zpracována s cílem vzájemně porovnat O₂ arenu v Praze a Tipsport arenu v Liberci. Práce popisuje a zpracovává jednotlivé informace získané z volně dostupných zdrojů, dále pak informace poskytnuté tiskovým mluvčím O₂ areny panem PhDr. Zdeňkem Zikmundem a zaměstnancem Tipsport areny panem Bc. Markem Labudou. Nejprve jsou v práci představeny arény jednotlivě. V této části se práce zaměřuje na několik hledisek, které pomáhají přiblížit chod a strukturu arény. Jednotlivá hlediska jsou vybrána tak, aby je bylo možné v další části porovnat. Na základě těchto informací dochází k vzájemnému porovnání arén a zjištění kladných, popřípadě záporných stránek. Práce odhalila především kvality arén, ale našla i některé nedostatky. V závěru práce jsou zformulovány návrhy na zlepšení činnosti v O₂ areně a Tipsport areně.

Annotation

This bachelor thesis was elaborated with an objective to confront the major multipurpose centers in Prague and in Liberec, O₂ arena and Tipsport arena. The thesis is based on information obtained from both public sources and centers' personnel, namely O₂ arena's press agent Mr. PhDr. Zdeněk Zikmund and Tipsport arena's employee Mr. Bc. Marek Labuda. The first part presents both centers individually, being focused on several aspects of their operation, organization and structure. These aspects are chosen in a way they could be used for comparison purposes in the next part, where both centers are confronted and their strengths and weaknesses are revealed. As the result the bachelor thesis disclosed many qualities of the centers, yet found some deficiencies as well. Proposals for possible improvement of both O₂ arena and Tipsport arena are formulated in the final part of the work.

Annotation

Die Bachelorarbeit wurde mit dem Ziel bearbeitet die multifunktionale Arena in Prag und die Arena in Liberec - O₂ Arena und Tipsport Arena zu vergleichen. Die Arbeit beschreibt und auswertet einzelne Informationen, die sie aus frei zugänglichen Quellen einholt, weiterhin wurden die Informationen vom Pressesprecher der O₂ Arena PhDr. Zdeněk Zikmund und vom Angestellten der Tipsport Arena Bc. Marek Labuda erteilt. Die Arenas werden in der Arbeit zunächst einzeln vorgestellt. In diesem Teil präsentiert die Arbeit einige Aspekte, die dabei helfen, sich den Arenabetrieb und die Arenastruktur anzunähern. Die einzelnen Aspekte werden derart gewählt, dass sie im nächsten Teil verglichen werden können. Aufgrund dieser Informationen werden die beiden Arena miteinander verglichen und positive oder gegebenenfalls negative Seiten festgestellt. Die Arbeit hat insbesondere Arenaqualität aber auch einige ihre Mängel aufgedeckt. Im Schlussteil der Arbeit werden Verbesserungsvorschläge in O₂ Arena und Tipsport Arena formuliert.

Obsah

Seznam použitých zkratk	9
Úvod	10
1 Cíle práce	11
2 Víceúčelové arény	12
3 Představení O₂ arény	13
3.1 Základní informace	13
3.2 Umístění	13
3.3 Profil O ₂ arény	14
3.4 Popis jednotlivých pater	15
3.5 Kapacita míst	15
3.6 Sedadla pro návštěvníky	16
3.7 Občerstvení	18
3.8 Nejvýznamnější události	19
3.9 Výstavba	20
3.10 Vstupenky	21
3.11 Provozovatel	21
3.12 Partneri	22
3.13 Personalizovaná dlaždice	22
3.14 Návštěvnost	22
3.15 Reklamní příležitosti	23
3.16 Provozní náklady	24
3.17 Návratnost investic	24
4 Představení Tipsport arény Liberec	25
4.1 Základní informace	25
4.2 Umístění	25
4.3 Profil Tipsport arény	25
4.4 Popis jednotlivých pater	27
4.5 Kapacita míst	27
4.6 Sedadla pro návštěvníky	27

4.7	Občerstvení.....	29
4.8	Nejvýznamnější události.....	29
4.9	Výstavba.....	30
4.10	Vstupenky.....	31
4.11	Provozovatel.....	31
4.12	Partneři.....	31
4.13	Projekt Přilož ruku k dílu.....	31
4.14	Návštěvnost.....	32
4.15	Reklamní příležitosti.....	33
4.16	Provozní náklady.....	33
4.17	Návratnost investic.....	33
5	Porovnání arén.....	34
5.1	Porovnání z hlediska umístění, dopravního spojení a možnosti parkování.....	34
5.2	Porovnání z hlediska konkurence a exteriéru.....	35
5.3	Porovnání interiéru.....	35
5.4	Porovnání kapacity míst a sedadel pro návštěvníky.....	36
5.5	Porovnání využití prostorů.....	38
5.6	Porovnání výstavby.....	39
5.7	Porovnání vstupenek.....	41
5.8	Porovnání personalizované dlaždice/kachle.....	41
5.9	Porovnání návštěvnosti.....	42
5.10	Porovnání webových stránek.....	42
6	Návrhy na zlepšení.....	44
6.1	Návrhy na zlepšení O ₂ arény.....	44
6.2	Návrhy na zlepšení Tipsport arény.....	45
	Závěr.....	48
	Seznam literatury.....	50
	Seznam příloh.....	55

Seznam použitých zkratek

atd. – a tak dále

a.s. – akciová společnost

obr. – obrázek

např. – například

s.r.o – společnost s ručením omezením

tab. – tabulka

tj. – to je

tzn. – to znamená

tzv. – takzvaný

Úvod

O₂ arena v Praze a Tipsport arena v Liberci jsou vybrány pro tuto bakalářskou práci, protože jsou považovány za dvě nejmodernější a nejmultifunkčnější arény v České republice. Nejvíce tyto arény navštěvují fanoušci hokeje, ale arény lákají do svých hledišť i příznivce jiných sportů, kultury, zábavy, výstav, umění, veletrhů, televizních pořadů a soutěží i dalších událostí. Obě arény poskytují nezapomenutelnou podívanou sportovních i kulturních akcí, obě poskytují návštěvníkům sedadla s dokonalým výhledem, přímým kontaktem s hrací plochou i sedadla se snadným přístupem k pasážím s bohatou nabídkou občerstvení. Avšak i když jsou obě velice moderní, existují mezi nimi nepatrné i velmi značné rozdíly.

Tato práce se zabývá nejprve významem, co vlastně víceúčelové arény pro dané město a jeho obyvatele přináší. V druhé části jsou arény představeny jednotlivě. Jsou zde uvedeny základní informace o historii výstavby a konečné ceně výstavby, o konaných událostech, o interiéru a exteriéru arény, o vybavení a využití prostorů arény, o možnosti zakoupení vstupenek a o cenách vstupenek, o návštěvnosti, o reklamních možnostech, o provozních nákladech i návratnostech investic.

V další části práce jsou pak tyto zjištěné informace analyzovány a dochází k vzájemnému porovnání arén, nalezení kladných a záporných stránek O₂ areny v Praze a Tipsport areny v Liberci.

V poslední části práce jsou zformulovány návrhy na zlepšení činnosti obou arén. Tyto návrhy mohou být využity v praxi a přispět tak ke zdokonalení chodu arény a spokojenosti návštěvníků.

1 Cíle práce

Hlavní cíl

Hlavním cílem bakalářské práce je vzájemné porovnání O₂ areny v Praze a Tipsport areny v Liberci na základě zjištěných informací.

Dílčí cíle

- a) Představení arén jednotlivě, uvedení základních informací o historii výstavby a konečné ceně výstavby, o konaných událostech, o interiéru a exteriéru arény, o vybavení a využití prostorů, o možnosti zakoupení vstupenek a o cenách vstupenek, o návštěvnosti, o reklamních možnostech, o provozních nákladech i návratnostech investic.

- b) Zformulování návrhů na zlepšení činnosti O₂ areny a Tipsport areny.

2 Víceúčelové arény

Nejdříve Spojené státy s Kanadou, potom západní Evropa a nakonec střední a východní Evropa, víceúčelové arény pro sport, kulturu, zábavu, výstavy, kongresy a veletrhy prožívají skutečný boom. Wim Schipper uvádí [31]: „Všechny nové arény jsou opravdu víceúčelové, aby se v nich mohla pořádat jak zábavná show, tak sportovní a další události. Kapacita se pohybuje mezi pěti až patnácti tisíci sedadel, někdy i více. V designu arén neexistuje nějaký společný rys, nicméně se zdá, že většina má nebo bude mít kulatý či oválný tvar. Pro design i využití arény je prioritní účelnost a efektivnost. Dnes už je povinností mít v aréně moderní, dostatečně velký prostor pro gastronomické služby, sály pro společenské záležitosti a firemní události. Téměř všechny nové arény mají jednoho nebo dva hlavní nájemce, obvykle sportovní kluby, a v programové skladbě zaujímá sport v průměru 40 %, zatímco 60 % tvoří zábava a další události. Programová skladba arén v Evropě a v Americe je srovnatelná, ale v zámoří existuje větší konkurence, takže v jednom městě nebo oblasti může existovat více arén.

Příležitost arén spočívá v tom, že lidé mohou vidět a slyšet velké mezinárodní hvězdy a jejich národní mužstva se snadněji zapojí do sportovních soutěží. Arény přitahují spoustu návštěvníků ze zahraničí a okolí, kteří utrácejí v příslušném městě dostatečné množství peněz. Tyto tzv. vedlejší příjmy hrají významnou roli.“ [31]

V oblastech, kde už aréna stojí, nebo kde se buduje, navíc dojde také k rozvoji dalších aktivit průmyslu pro volný čas, k rozvoji dopravní infrastruktury, vzniknou nové moderní hotely a sníží se nezaměstnanost. Vedle příjmů, které arény vytvářejí pro jejich majitele a provozovatele, vydělávají mnohem více i pro veřejné rozpočty, do kterých plynou daně nejen ze vstupenek a suvenýrů, ale i z turistiky, dopravy, ubytovacích, restauračních a dalších služeb. Výstavbou arény se stát připojí k vyspělým zemím a nejvyhledávanějším evropským metropolím. [6]

3 Představení O₂ ARENY

3.1 Základní informace

O₂ arena je moderním víceúčelovým stánkem především pro sport, ale i pro kulturu, zábavu, výstavy, veletrhy a další události. Aréna se pyšní nejmodernější technologií, možnostmi využití, komfortem a všestrannými službami pro diváky a návštěvníky. Vnitřní uspořádání umožňuje, aby v O₂ areně probíhaly soutěže ve všech halových sportech od ledního hokeje, přes míčové hry, plavání a lehkou atletiku až po motokros, jezdeckví či gymnastiku. Aréna přitom splňuje všechny požadavky mezinárodních sportovních federací na pořádání světových a evropských šampionátů. Divákům poskytuje O₂ arena kontakt s hrací plochou a projekce na videopanelech. Aréna představuje 35 000 metrů čtverečních zastavěné plochy, do arény by se vešly tři chrámy sv. Víta nebo šest velkých sálů pražského Kongresového centra. Není pochyb, že jde o největší stavbu v českých dějinách. Výhody O₂ areny v budoucnosti umocní i víceúčelové centrum Zelený ostrov, zahrnující mezinárodní hotel, kongresové středisko, obchodní a administrativní prostory, včetně parkovacího domu nebo rozsáhlého parku. Hala získala ocenění „za organizaci výstavby rozsáhlého komplexu vytvořeného v krátkém čase se zřetelem ke konstrukci zastřešení ústředního prostoru“ v soutěži Stavba roku 2004. Dále Cenu profesora Františka Faltuse a první místo v soutěži o nejlepší realizovanou stavbu s ocelovou střešní konstrukcí v České a Slovenské republice 2000-2003 v kategorii občanských a sportovních staveb, Cenu Inženýrské komory 2004, Cenu Evropské asociace ocelových konstrukcí 2005 a Cenu Inženýrské akademie České republiky 2005. [10; 46]

3.2 Umístění

O₂ arena se nachází v severovýchodní části Prahy v Ocelářské ulici 460/2 na Praze 9, je vzdálená zhruba 10 km od Prahy a 20 km od mezinárodního letiště. Aréna je výhodně umístěna mezi vnitřním silničním okruhem pro dopravu z jiných částí metropole a vnějším silničním okruhem s krátkým napojením na výpadovou radiálu a mezinárodní dálniční síť. Parkovat lze přímo u arény, kde je 280 parkovacích míst, k dispozici je také parkovací dům pro 1 400 návštěvníků, který se nachází v sousedství arény. Webové stránky také nabízí spoustu dalších

možností, pokud je parkoviště plné. Skvělá dopravní dostupnost umožňuje využít vedle individuální automobilové dopravy i řadu prostředků městské hromadné dopravy, několik minut chůze od areálu se nacházejí stanice metra Českomoravská, autobusové nádraží, tramvajové zastávky a železniční stanice. [11; 12]

3. 3 Profil O₂ areny

O₂ arena, to je až 1 500 000 návštěvníků ročně, kapacita 18 000 míst, 1 375 Klubových sedadel, 900 Komfortních sedadel, 66 Skyboxů (z toho 15 Sportboxů), 4 Partyboxy a 2 900 míst v barech, restauracích a kavárnách. O₂ aréna má kruhový půdorys, zastavěná plocha je cca 36 000 m². Výška objektu je 33 m a střecha má průměr 135 m. Tvoří ji Aréna a Univerzální hala. Aréna se rozkládá na ploše 26 000 m². Maximální kapacita Arény je 18 000 míst. Umožňuje více než čtyřicet prostorových, funkčních nebo technických proměn plochy a hlediště. Technologie zahrnují například obří videokostku, vnitřní televizní okruh, displejové fasády, vlastní televizní studio, posuvné tribuny, špičkovou akustiku, světelný park i vyspělé telekomunikační vybavení. Vedle standardních diváckých prostor nabízí O₂ arena uzavřená patra pro majitele skyboxů, klubových a komfortních sedadel. Nachází zde samozřejmě obchodní plochy s všestranným zázemím, řada salónek, restaurací a barů nebo prostory pro tiskové konference, semináře a kongresy. Na každém podlaží arény jsou gastronomické provozovny s nejrůznější nabídkou pokrmů, nápojů a služeb. Prostory Univerzální haly jsou určeny především pro pořádání událostí s menší diváckou účastí a větším komerčním zaměřením. Rozkládá se na ploše 9 000 m². Celková kapacita Univerzální haly dosahuje téměř 2 300 míst pro sedící diváky. Hala je propojené se sousední Arénou průchozím koridorem. Podle charakteru události je možné pronajmout prostory Arény a Univerzální haly jak společně, tak odděleně, případně využít Univerzální halu jako zázemí pro akce, pořádané v Aréně (tréninková plocha, menší scéna, televizní studio). V Univerzální hale se pořádají události s menšími nároky na prostor a diváckou kapacitu jako například box, kulturistika, aerobic, sportovní tanec, šerm nebo squash. Dále se může využít na např.: diskotéky, plesy, filmová a divadelní představení, taneční show, sportovní soutěže, koncerty, konference, kongresy, módní přehlídky, televizní pořady, slavnostní večere, bankety nebo výstavy a veletrhy. [10; 13; 14]

3. 4 Popis jednotlivých pater

Arénu tvoří čtyři nadzemní patra. První patro s hlavním vstupem do arény obepíná okružní chodba, tzv. Červený okruh s řadou obchodů, dvěma kavárnami a patnácti provozovny s rychlým občerstvením. Na patře se vedle spodní části hlediště se sedadly nacházejí také pokladny, výtahy do uzavřeného patra skyboxů, eskalátory ke klubovému podlaží, vchody pro novináře, management a zaměstnance nebo informační středisko. Ve druhém, tzv. klubovém patře jsou v obvodovém prstenci zeleně vyznačeny obchody a rozsáhlé obchodní galerie. Pro nájemce klubových sedadel tady je připraveno více než půldruhého tisíce míst v hledišti, čtyři partyboxy a dvě restaurace. Vpravo je sousední univerzální hala. Mezi klubovým podlažím a horní částí hlediště arény se nachází třetí patro s celkem šestašedesáti skyboxy. Nechybí zde francouzská restaurace, luxusní bar, dvě konferenční místnosti Plaza a Patio nebo šest jednacích salónek. Čtvrté patro se nazývá „Modrý kruh“. Diváci zde využívají mimo jiné tři bary nebo půl tucet středisek s občerstvením. Horní část hlediště pojme 7 300 diváků, ještě víc pod střechou se nacházejí komentátorské kabiny nebo televizní studio (viz Příloha č. 3). [29]

3. 5 Kapacita míst

Počet míst pro diváky se mění podle druhu akce. Během koncertů se do arény vejde až 18 000 diváků. Pro příznivce ledního hokeje a krasobruslení je v aréně připraveno 17 000 komfortně vybavených sedadel, kapacita pro basketbal, volejbal a házenou se pohybuje mezi 10 až 17 000 míst. Lehkoatletické soutěže může v hledišti sledovat 11 000 návštěvníků, stejně jako halový motokros, rodeo nebo jezdecké parkúry. Při tenisovém Davisově poháru se na tribuny vejde více než 10 000 diváků, při boxu, vzpírání, kulturistice a bojových sportech přes 10 500 diváků nebo při sportovní a moderní gymnastice až 4 750 fanoušků. Pro soutěže v šermu, squashu, aerobiku a dalších odvětvích se využívá vedlejší menší, tak zvaná Univerzální hala, kam se podle vnitřního uspořádání vejde 1 600 až 2 300 diváků. [20; 21]

3. 6 Sedadla pro návštěvníky

V O₂ areně jsou různé kategorie sedadel, kromě standardních sedadel poskytuje aréna skyboxy, partyboxy, klubová a komfortní sedadla pro své návštěvníky.

Klubová sedadla

Klubová sedadla jsou umístěna ve druhém patře, na uzavřeném podlaží v nejlepší části hlediště s vlastními vchody, bary a restauracemi. Majitelé klubových sedadel získávají vynikající příležitost, aby se mohli v komfortním prostředí scházet s obchodními partnery a sledovat nejvýznamnější umělecké, kulturní, zábavné, sportovní, společenské a další akce. Nájemci sedadel mají vlastní vchod a recepci, stálé místo v hledišti, vlastní bary a restaurace, dále mají předkupní právo na vstupenky na všechny akce, možnost personifikace sedadla a v ceně jsou i služby hostesek. Mohou si k tomu pronajmout parkovací místo v parkovacím domě. V ceně pronájmu klubových sedadel jsou vstupenky na všechny akce domácího týmu a dále u některých akcí 1 vstupenka pro obchodního partnera zdarma. V případě, že nájemce sedadla nevyužije svého práva zakoupit si vstupenku za zvýhodněnou cenu, provozovatel arény je oprávněn prodat jednorázovou vstupenku na toto sedadlo jinému zájemci.

Celkem se zde nachází 1 375 klubových sedadel. Pronájem na rok stojí od 15 000-50 000 Kč bez DPH podle umístění sedadla. Pronajímatel si tyto sedadla může napsat do nákladu a nemusí platit DPH. Klubová sedadla se člení do 3 kategorií podle umístění sedadla ve vztahu k jevišti: Platinum, Gold a Silver.

- a) Stříbrná sedadla jsou umístěna přímo za jevištěm a proto je nelze využít k návštěvě koncertů.
- b) Ze Zlatých sedadel je možno sledovat všechny typy programu v areně.
- c) Exklusivní skupinu tvoří Platinová sedadla, což jsou křesla za barovým pultem po obvodu arény. Je jich jen 150.

Pronájem může být uzavřen na několik let, nejméně však na 1 rok. [8; 24; 48]

Komfortní sedadla

Komfortní sedadla se nacházejí v odděleném sektoru spodní části hlediště na delší straně O₂ arény. Majitelé komfortních sedadel mohou počítat s bezprostředním kontaktem s plochou a pódiem, stejně jako s detaily sportovních soubojů a uměleckých výkonů. Komfortní sedadla

poskytují pro nájemce vlastní vchod a nejkratší přístupovou cestu k sedadlům, nadstandardní velikost sedadla, nadstandardní čalounění, předkupní právo na vstupenky na všechny akce a možnost personalizace sedadla. Celkem se zde nachází 900 komfortních sedadel. Na každé sedadlo se uzavírá smlouva o pronájmu na dobu 3, 5 a 10 let. [8; 23]

Skyboxy

Skyboxy se nacházejí mezi dolní a horní části hlediště O₂ arény ve 3. patře a jsou podle umístění rozděleny v několika kategoriích. Součástí je i privátní balkón v hledišti s dvěma řadami sedadel. Skyboxy jsou vybaveny předsíňkou se sociálním zařízením, prostorným obývacím salónekem, kuchyňským koutem, prosklenou čelní stěnou a balkónkem. K poskytovaným službám patří mimo jiné vlastní samostatný vchod do arény a do skyboxu privátního patra, barový pult s výhledem na plochu arény, obsluha zajišťující občerstvení, dvě parkovací místa ve VIP části garáže, Audio-video vybavení včetně DVD a plazmové televize napojené na vlastní TV okruh arény, možnost pevné telefonní linky a připojení na Internet, stylový STARS BAR a francouzská restaurace, Síně slávy, konferenční a jednací místnosti, možnost využít služeb kopírování, faxování atd. na skyboxové recepci, přístup denně 8-24 hod. (i mimo konání akcí). V ceně pronájmu skyboxu jsou vstupenky na všechny hlavní sportovní akce domácích týmů. Skyboxy spojují komfort, pohodlí a návštěvu nejvýznamnějších uměleckých, kulturních nebo sportovních událostí. (viz Příloha č. 4)

Celkem se zde nachází 51 skyboxů pro 12-20 osob. Pronájem skyboxu stojí 3 milióny Kč/rok. Minimální pronájem skyboxu je na rok, při každém prodloužení jsou zvýhodňovány ceny doplňkových služeb včetně cateringu. [8; 19; 48]

Sportboxy

Sportboxy vznikly až v létě roku 2008, jsou k nerozeznání od Skyboxů, se kterými sousedí na stejném patře. Liší se pouze polohou, jsou umístěny za jevištěm arény, nelze je tedy využívat ke sledování pódiových vystoupení jako jsou např. koncerty.

Celkem se zde nachází 15 sportboxů. Pronájem sportboxu činí 1 milion Kč/rok. [8]

Partyboxy

Partyboxy jsou určeny především pro firemní klientelu. Nacházejí se v každém z obou rohů ve 2. patře, na opačné straně než se nachází jeviště. Partyboxy jsou čtyři samostatné salóanky, každý s vlastním vyčleněným hledištěm (kapacita až 62 osob). Partyboxy nabízí vlastní bar, catering a vlastní obsluhu.

Partyboxy jsou určeny k jednorázovým pronájmům na všechny akce a cena se liší podle druhu akce od 20 000 Kč/akci. [8; 16; 48]

Salónky

V prostorách O₂ arény je také možnost pro uspořádání firemních jednání, seminářů a konferencí. Pro tyto účely je v O₂ areně 6 konferenčních salóanků umístěných ve 3. podlaží. Kapacita jednotlivých salóanků je od 10 do 58 osob dle uspořádání. Všechny salóanky mají denní světlo a jsou vybaveny plazmovou obrazovkou. [8; 17]

Síň hokejových tradic

Pro zvláštní příležitosti je možné na jednání využít také exkluzivní prostor „Síň hokejových tradic“ umístěný na 3. podlaží O₂ arény. Jedinečný interiér této místnosti spolu s exponáty, které připomínají nejslavnější chvíle v historii našeho hokeje, zanechají stálou vzpomínku. [18]

V současné době je v dlouhodobém pronájmu téměř 99 % klubových sedadel, 66,7% skyboxů a všechny sportboxy. Pro zájemce, kteří požadují více klubových sedadel, musel být zřízen pořadník a čekají, až se některá sedadla případně uvolní. Pro tento zájem se začalo pronajímat i 150 barových židlí, tzv. Platinová sedadla v klubovém patře. [48]

3. 7 Občerstvení

V aréně si vybere každý. V aréně se nacházejí tři restaurace, šest barů a dvě stylové kavárny, nechybí pochopitelně ani téměř tři desítky prodejen se značkovým rychlým občerstvením. Jiné požadavky na občerstvení má třeba hokejový fanoušek, jiné návštěvník muzikálu, jiné pro změnu čtyřčlenná rodina, která se vypraví na cirkusové představení.

Gastronomická nabídka je velice široká a rozmanitá. V aréně se nachází nejen tradiční přestávkové občerstvení jako hot dog, pizza a hamburger, ale i restaurace s českou, středomořskou nebo francouzskou kuchyní. Stejně bohatá je samozřejmě také nabídka nápojů, zmrzliny a dalších pokrmů. Vnitřní televizní okruh s řadou monitorů přitom zajistí, že ani v restauraci, baru či kavárně divákovi neunikne nic z toho, co se právě odehrává na hrací ploše nebo na pódiu. [27]

3. 8 Nejvýznamnější události

V březnu 2004 úspěšně proběhly dvě zatěžkávací zkoušky, na kterých vystoupily hvězdy muzikálu Rebelové a skupina Olympic. 27. března 2004 byla aréna slavnostně otevřena za účasti prezidenta republiky Václava Klause a mnoha dalších osobností z politického, kulturního a sportovního života. 24. dubna 2004 byl v aréně odehrán první zápas mistrovství světa v ledním hokeji. Během následujících let se na programovém kalendáři nejvíce podílel lední hokej, poprvé v Praze zde proběhly na podzim 2008 dva zápasy NHL, dále další sportovní akce, rodinné show, koncerty a jiné události (ceremoniály, výstavy, veletrhy). Především se zde odehrálo velké množství hokejových zápasů domácího týmu HC Slavia Praha. V únoru 2009 se zde konal halový atletický mítink: mítink světových rekordmanů. Vystoupily zde české i zahraniční hvězdy, např.: zpěvačka PINK, skupina R.E.M., skupina QUEEN a Paul Rodgers, Luciano Pavarotti, skupina Arakain, skupina Scooter, skupina Green day, zpěvák Phil Collins, zpěvák Moby, zpěvák Elton John, skupina Elán, zpěvák Andrea Bocelli, skupina Depeche Mode, skupina No Name, skupina Guns N'Roses, zpěvačka Madonna, Eric Clapton, zpěvák Karel Gott, skupina Olympic, zpěvák Bryan Adams, zpěvačka Christina Aguilera, zpěvačka Shakira, zpěvák Lionel Richie, skupina Tokio Hotel, zpěvák Roger Waters, člen Pink Floyd, skupina Linkin Park, skupina Monkey Business, skupina Genesis, zpěvák Ozzy Osbourn, skupina Wanastowi wjeci, zpěvačka Kylie Minoque, skupina Kabát, skupina Kiss, zpěvák Lenny Kravitz, zpěvačka Celine Dion, DH Paul van Dyk, skupina Coldplay, Lord of the Dance, atd. V aréně se konala velkolepá krasobruslařská a hudební show Art on Ice goes Europe, Mystery lední revue Holiday on Ice, jezdecká show Apassionata, taneční megaparty Sensation White nebo např.: freestyle motokrosová Nokia Extreme Tour. [15]

3. 9 Výstavba

Hlavním důvodem postavení O₂ arény bylo přidělení pořadatelsví MS v ledním hokeji 2004 České Republice. Nejprve se Mistrovství mělo konat v rove 2003, ale kvůli problémům s výstavbou haly schválil kongres IIHF výměnu pořadatelsví MS 2003 mezi Českou republikou a Finskem. Průběh stavby provázely jak komplikace s původním majitelem pozemků pod halou, tak zejména s financováním. Stamilióny český stát zaplatil za sanaci ekologické zátěže pod bývalými průmyslovými podniky, přičemž efektivita vynaložených prostředků byla zpochybňována. Projekt, příprava a výstavba arény netrvaly ani celé tři roky. Prvních čtrnáct měsíců si vyžádalo získání všech povolení, dalších šestnáct měsíců probíhaly stavební práce. Výstavbu arény zajistila společnost Sazka, a.s. prostřednictvím akciové společnosti Bestsport, která je provozovatelem arény. V září 2002 byla zahájena výstavba v areálu bývalé ČKD Lokomotivka. Základní kámen byl položen 27. října 2002, tento kámen pochází z Řípu, dále jsou v hale uloženy i pamětní kameny, reprezentující všech čtrnáct krajů České republiky. Například hlavní město Prahu reprezentuje opukový kvádr z podzemí slavné Staroměstské radnice. Možná vůbec největší monolit v areálu pochází z centra Moravského krasu. Stáří bludného balvanu ze dna Odry, který na naše území v dávné minulosti přinesl pevninský ledovec, odborníci odhadují na neuvěřitelných dvě a čtvrt miliardy let. Mnohem mladší, ale neméně zajímavý je i kámen z interiéru nejvýznamnější památky Zlína, Baťova mrakodrapu. Nachází se zde i deset tisíc let starý vřídlovec, nalezený v podloží karlovarské Zámecké kolonády, kámen vyzdvižený z krkonošského řečiště Labe nebo dvojslídou mrákotínskou žulu, charakteristickou pro oblast Vysočiny. Dále se v areálu arény nachází granulit z podhůří šumavské Kleti, růžová liberecká žula z Ruprechtic, vápenec z Hornomoravského úvalu, balvan z masívu Králického Sněžníku nebo šedomodrá hudčická žula z Plzeňska. V listopadu téhož roku se do práce pustila Skanska CZ, jako hlavní dodavatel stavebních prací. Začátkem jara roku 2003 se podařilo smontovat skoro všechny betonové části tribun. V dubnu v železárnách v Moravském Krumlově a Vítkovicích vznikla gigantická střešní konstrukce, která přikryla kotel arény. Průměr konstrukce činí asi 135 metrů. Obvodový prstenec arény přikrývá elegantní plášť ze speciálního tvrzeného skla, stříbrných hliníkových profilů a nosných ocelových konstrukcí. Obvodový plášť měří více než 420 metrů. Dodavatelem chladírenských zařízení, včetně technologií pro výrobu ledové plochy je akciová společnost ČKD PRAHA DIZ (Dodavatelstvo-inženýrský závod). Chladírenské

technologie pro výrobu a údržbu ledu byly instalovány až v závěru výstavby, kdy už byla aréna pod střechou. Aréna postupně dostala svoji novou tvář. [3; 4; 7; 15]

Původní název Sazka aréna se začal používat v březnu 2003, aréna zahájila oficiálně provoz 27. března 2004. Dodavatelské firmy vytvořily světový rekord, žádná jiná podobná aréna nebyla postavena rychleji. Od 1. března 2008 nese tato aréna název O₂ arena podle nového generálního a titulárního partnera, společnosti Telefónica O₂ Czech Republic. [25]

Investiční náklady výstavby dosáhly 7,2 miliardy Kč. [48]

3. 10 Vstupenky

Výhradní prodejce vstupenek na sportovní a kulturní akce konané v aréně je Sazka Ticket, návštěvníci si mohou vstupenky zakoupit přes Internet, v pokladnách v aréně nebo přes prodejní síť sběren Sazka a.s., které jsou umístěny především na přepážkách České pošty, v prodejnách tisku a tabáku, v síti čerpacích stanic a obchodních řetězců.

Ceny vstupenek neurčuje aréna, ale vždy promotér akce. Arénu si pronajímají promotéři, kteří domluví po světě koncerty a pak si určí sami ceny vstupenek. Ceny vstupenek se na jednotlivé akce liší. V zásadě se cena pohybuje mezi 150-1 500 Kč podle druhu akce. U koncertů se pohybují přibližně v rozmezí 990 Kč na stání, 1690 Kč k sezení, u show přibližně v rozmezí 550-1090 Kč, zde záleží na datu nákupu vstupenek a u sportovních akcí přibližně v rozmezí 250-700 Kč. Existují ovšem i výjimky např.: cena vstupenek při basketbalové Final Four se pohybovala mezi 2 300-10 500 Kč (VIP balíček stál dokonce 42 000 Kč a právě tyto vstupenky byly vyprodány jako první), vstupenky na koncert Madonny stály 3 340-5 010 Kč a vstupenky na zahajovací utkání NHL 1 950-12 900 Kč. [30; 48]

3. 11 Provozovatel

Provozovatelem a zároveň vlastníkem arény je Bestsport, a.s., která organizovala výstavbu arény. Ve společnosti Bestsport, a.s. má 10 % podíl Sazka a.s. Zbylých 90 % drží Občanské sdružení Zelený ostrov, které patří sportovním svazům a sdružením. [9]

3. 12 Partneri

Od srpna 2001 byla generálním a titulárním partnerem arény akciová společnost SAZKA a.s., proto aréna nesla od března 2003 až do konce února 2008 název Sazka aréna. V únoru 2008 společnosti Telefónica O₂ a Bestsport podepsaly smlouvu o pronájmu arény. Podpisem kontraktu a částkou cca 250 miliónů Kč získala Telefónica O₂ nejen právo používání oficiálního názvu O₂ Arena, ale také řadu dalších výhod spojených s podporou arény. Smlouva nabyla účinnosti dne 1. března 2008 a byla uzavřena na dobu pěti let s následnou možností prodloužení. [25]

3. 13 Personalizovaná dlaždice

Návštěvníci se mohou připojit po bok slavných sportovců, politiků a dalších významných celebrit a nechat si do O₂ areny umístit žulovou pamětní dlaždici s vlastním vzkazem. Pamětní dlaždice se jménem tak bude po dobu deseti let připomínat návštěvu návštěvníka v O₂ areně. Tato dlaždice se přidá k ostatním dlaždicím zhotoveným při příležitosti různých významných událostí, které se v O₂ areně odehrály. Cena dlaždice je 4 760 Kč. [26]

3. 14 Návštěvnost

Mezi hokejovými událostmi drží divácký rekord vyprodaná utkání mistrovství světa v ledním hokeji, nejnavštěvovanějšího v historii, finále play off HC Slavia Praha - HC Sparta Praha z dubna 2006, nejvyšší návštěva v dějinách české extraligy a zápas HC Slavia Praha - HC Kladno z listopadu 2004, v němž se představil i Jaromír Jágr. Z dalších sportovních akcí byly nejnavštěvovanějšími událostmi basketbalový turnaj Final Four v dubnu 2006, Nokia Freestyle Motocross v prosinci 2004, 2005, 2006 a 2007 a baráž tenisového Davis Cupu Česká republika – Švýcarsko v září 2007. [48]

Nejvíce hudebních fanoušků navštívilo v září 2006 koncerty Madonny, koncert skupiny Depeche Mode v lednu 2006 a koncert Rogera Waterse v dubnu 2007. [47]

Návštěvnícký rekord mezi reprízovanými rodinnými a dalšími show vytvořila v únoru 2008 revue Holiday on Ice, téměř stoprocentní návštěvnost doprovázela představení muzikálu Mamma Mia v říjnu 2007. [25]

V roce 2008 zde proběhlo celkem 114 velkých sportovních, kulturních a dalších akcí, tj. nejvíce v historii, nejvyšší - s výjimkou roku 2004, kdy v areně proběhlo mistrovství světa v ledním hokeji, byla i jejich návštěvnost. V uvedených počtech nejsou zahrnuty desítky menších událostí, především firemních akcí, komerčních prezentací, večírků, konferencí a seminářů. Přibližně 38 % programového kalendáře arény tvořil v roce 2008 lední hokej, 22 % další sportovní odvětví, 13 % domácí a zahraniční koncerty, 11 % rodinné show a 16 % jiné události. Mezi desítkou nejnavštěvovanějších akcí figurují za rok 2008 finálová utkání domácího klubu HC Slavia Prahy s HC Energie Karlovy Vary (17 123, 16 617 a 16 152 diváků), zahajovací utkání NHL New York Rangers versus Tampa Bay Lightning (16 875 a 16 210 diváků), koncerty skupiny Queen (16 262 diváků), Coldplay (16 246), Céline Dion (15 650 diváků), hokejové utkání Česká republika versus Slovensko (15 253 diváků) a skupiny Kiss (14 552 diváků). Návštěvnicky velmi úspěšné byly v roce 2008 rovněž taneční show Sensation White, freestyle motocross, tenisová exhibice Pete Sampras versus Radek Štěpánek, mistrovství světa ve florbale nebo koncerty Kylie Minogue, Lennyho Kravitze, Avril Lavigne, Vanessy Mae, skupiny Kabát a Karla Gotta. Z reprízovaných představení navštívilo nejvíce lidí lední revui Holiday on Ice, kterou vidělo přes 45 000 diváků. [9]

V období březen 2004-říjen 2008 prodal vstupenkový systém Sazka Ticket přes 3,5 milionu vstupenek za téměř 1,8 miliardy Kč. Průměrná návštěva při koncertu představuje za celé období provozu přibližně 12 000 diváků, při hokejovém utkání 8 000 diváků. [48]

3. 15 Reklamní příležitosti

Reklamními plochami disponují při pořádaných akcích promotéři, nikoli aréna, a cena se liší podle druhu akce. Mezi nejvýznamnější promotéry akcí, pořádaných v O₂ areně, patří společnosti Live Nation Czech Republic, Česká sportovní, GSMA, Český svaz ledního hokeje nebo domácí klub HC Slavia Praha. Majitel arény má příjmy z pronájmu naming rights (práv pojmenování). [48]

3. 16 Provozní náklady

Přesná čísla aréna nesděluje, ale na svůj provoz si vydělá. Provozní hospodářský výsledek (tedy rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady) dosáhl v roce 2007 635 milionů Kč. I když jsou provozní výsledky hospodaření firmy Bestsport a.s. od samého počátku provozování arény ziskové, čísla negativně ovlivňují vysoké odpisy a úroky z úvěrů. V účetní bilanci se tedy promítají i úroky a odpisy. Hospodářský výsledek tak v roce 2006 dosáhl +115,1 milionu Kč a v roce 2007 -58,4 milionu Kč. [48]

3. 17 Návratnost investic

Investiční náklady se nesplácejí z provozu arény, ale z výtěžku SAZKA a.s. Aréna vydělává na svůj provoz, přičemž rozhodujícími zdroji příjmů jsou:

- a) Příjmy z pronájmu skyboxů, klubových sedadel, partyboxů a salóneků.
- b) Příjmy z cateringu.
- c) Významný zdroj příjmů představuje pronájem gastroprovozu s řadou restaurací, barů, kaváren a stánků s rychlým občerstvením, stejně jako prodej výhradních práv obchodním partnerům, v první řadě výrobcům nápojů nebo potravin.
- d) Příjmy z pronájmu reklamních práv naming rights (práv pojmenování).
- e) Aréna vydělává i na pronájmu pojmenování vybraných částí arény, především tribun, restaurací a salóneků.
- f) Příjmy z pronájmu obchodních, administrativních a dalších prostor.
- g) Pronájem kancelářských prostor umístěných v nekonvenčních, jedinečných prostorách proskleného obvodového prstence O₂ arény splňuje veškeré standardy: velikost prostor, odpočinkové zóny, zeleň, občerstvení, hygienické zařízení i vynikající dopravní dostupnost.
- h) Příjmy z pronájmu arény promotérům. [48]

4 Představení Tipsport areny Liberec

4.1 Základní informace

Tipsport arena je moderní víceúčelová hala postavená v Liberci. Aréna je vhodná nejen pro pořádání sportovních utkání, ale také kulturních a společenských událostí, jako jsou například koncerty. Spolu s dalšími čtyřmi projekty získala cenu Stavba roku 2006. [47]

4.2 Umístění

Tipsport arena se nachází na okraji Liberce, v těsné blízkosti rychlostní komunikace R10 vedoucí ze směru Turnov, Mladá Boleslav a Praha, z druhé strany potom ze směru Děčín a Ústí nad Labem, v ulici Jeronýmově 570/22. Zaparkovat vozidlo mohou diváci přímo v areálu, k dispozici mají centrální parkoviště s 816 parkovacími místy včetně parkovacích míst určených pro autobusy. VIP parking má kapacitu 177 míst, je určen gold partnerům a v tom jsou zahrnuti i majitelé skyboxů. Krajnice příjezdových cest ke stadionu jsou využívány taktéž řadou návštěvníků k zaparkování svého vozidla. V areálu českých drah, který se nachází ve vzdálenosti 300 metrů od arény, má možnost parkování dalších 200 aut. Rozhodne-li se divák dopravit Městskou hromadnou dopravou, může využít tramvaje nebo autobusu, v blízkosti arény se nachází tramvajová zastávka Staré Pekárny nebo autobusová zastávka. [1; 39]

4.3 Profil Tipsport areny

Dominantou celého areálu je samotná Tipsport arena. Ta má délku 107 m, šířku 97 m a výšku 26 m, celkem zabírá plochu 27 069 m². Má celkovou kapacitu až 9 000 míst. Hala má čtyři patra, ve třetím patře je 48 skyboxů. Dále zde je 35 míst pro handicapované a 106 míst pro média. Nad herní plochou o rozměrech 29 × 60 m je zavěšena multimedialní kostka se čtyřmi obrazovkami o úhlopříčce 4,6 m. Informuje diváky o stavu utkání a je na ní umístěna časomíra. Čtyři projekční plochy přenášejí probíhající událost, baví diváky během přestávek a také v momentech, kdy je hra na hrací ploše přerušena, zároveň kostka slouží jako místo pro reklamu. Multimedialní pás lemující obvod haly, pás je vysoký 72 cm a 256 m dlouhý. Nabízí různé efekty, sděluje informace

o utkání a také slouží jako místo pro reklamu. Sportovní podívanou mohou divákům nabídnout různé sporty jako hokej, tenis, basketbal, volejbal, házená, florbal, futsal, krasobruslení, box, střelba, atletika atd. Koncerty, výstavy, veletrhy, kongresy, konference, podnikové akce, semináře, plesy, bankety, rauty, show a podobné kulturní a společenské akce mohou být v prostorách arény také pořádány. Přestavba z hokejového stánku např. na koncertní halu trvá kolem 8 hodin. Samozřejmě se zde nachází řada restaurací, barů a občerstvení. [1; 47]

TipSport arena, to ale není jenom moderní hala s univerzálním zázemím. Součástí celého multifunkčního areálu jsou i další sportoviště:

- a) Hala pro indoorové sporty nabízí pět dvorců pro badminton, dva ricochetové dvorce a tenisový dvorec s povrchem JAPEX.
- b) Sportovní hala je multifunkční sportovní hala s taraflexovým povrchem pro florbal, basketbal, tenis, fotbal a házenou, součástí je i posilovna.
- c) Tenisový areál poskytuje čtyři venkovní antukové tenisové dvorce, které je možné využít i na volejbal a nohejbal.
- d) Atletický a fotbalový stadion má travnaté fotbalové hřiště o rozměrech 100 x 68 metrů a osmi dráhový 400 metrů dlouhý tartanový ovál s vodním příkopem a sektory pro lehkootletické disciplíny.
- e) Fotbalové hřiště s umělou trávou je tréninkové hřiště o rozměrech 90 x 45.
- f) Baseballový a softbalový stadion je areál s travnatým hřištěm pro baseball a softbal.
- g) Travnaté hřiště pro americký fotbal je hřiště o rozměrech 117 x 76 metrů, které je možné využít i jako tréninkové hřiště pro fotbal a další sporty.
- h) V moderním indoor areálu se nachází: aerobní sál o rozměrech 16 x 36 metrů, který je ideálním prostorem pro trénink juda i ostatních bojových a aerobních sportů, gymnastický sál je specializovaně zařízená gymnastická tělocvična o rozměrech 32 x 70 metrů s nastálo připraveným gymnastickým nářadím i náčiním; součástí je i molitanová jáma pro bezpečný trénink. Herna stolního tenisu poskytuje osm moderních stolů pro stolní tenis. Kuželna je herna se čtyřmi plnoautomatickými kuželkářskými dráhami. Bowling poskytuje deset moderních bowlingových dráh splňujícími světové parametry. Střelnice poskytuje 25metrová a 50metrová střelnice a 100metrová střelnice o dvou stavech (vybavené kamerovým vyhodnocovacím systémem), 2 projekční střelnice (jedna pro ostrou střelbu) a laserovou střelnici.

- i) Hala s ledovou plochou.
- j) Součástí kryocentra je polarium: mrazící zařízení, v němž mohou lidé aplikovat metodu celotělového extrémního chladu a solná jeskyně, která se skládá z několika druhů barevných solí ze solných dolů a moří. Dále je zde možnost fyzioterapie a masáží. [43]

4. 4 Popis jednotlivých pater

Arénu tvoří čtyři patra. V prvním patře se nacházejí šatny, posilovna a zázemí pro rozhodčího. Ve druhém patře se nachází hlavní vchod do arény, několik občerstvení, informace pro návštěvníky, Fun shop a ČS klub. Třetí patro je vyhrazeno skyboxům a VIP restauraci. Ve čtvrtém patře se nachází zázemí pro novináře, pro videorozhodčí a VIP box společnosti Tipsport. Zápas odtud mohou sledovat také handicapovaní diváci, mají zde k dispozici kolem 10 míst (viz Příloha č. 5). [41]

4. 5 Kapacita míst

Počet míst pro diváky se mění podle druhu akce. Během koncertů se do arény vejde až 9 000 diváků, při sportovní akci až 7 250 diváků při sezení (7 500 včetně sektoru pro stání). [47]

4. 6 Sedadla pro návštěvníky

Klubová sedadla

Majitelé klubového sedadla mají právo umístit na spodní část sedadla reklamní štítek (logo nebo název své firmy), tzv. personifikace sedadla. S vlastnictvím klubového sedadla je spojeno několik dalších výhod: bezplatný vstup na všechny domácí zápasy Bílých Tygrů Liberec včetně play-off, bezplatný vstup na všechny domácí zápasy basketbalového týmu BK Kondoři Liberec, přednostní právo zakoupení vstupenek na akce nehokejevého charakteru za zvýhodněné vstupné, využívání 35 metrů dlouhého baru vyhrazeného jen pro klubový sektor, exkluzivní místo, vyhrazené parkoviště, klubový vchod, pozvání na společenské akce, které klub Bílých Tygrů pořádá. Celkem se zde nachází 1 172 klubových sedadel. Pronájem na rok stojí 6 000 Kč. [1; 5]

Privátní část hlediště

Exkluzivní prostory s privátní částí hlediště ve 4. nadzemním podlaží Tipsport areny jsou vhodné pro pořádání nejrůznějších akcí s výhledem přímo na plochu. Součástí je i zázemí pro catering, kapacita je až 600 osob. [36]

Skyboxy

Skyboxy se nacházejí ve 3. nadzemním podlaží. Vybavení skyboxů zahrnuje kuchyňskou linku, barové židle, myčku, ledničku, křesla a součástí luxusnějších typů je i sociální zařízení. Pro lepší kontakt s hledištěm je součástí skyboxů stažitelné sklo. Majitelé skyboxů se mohou občerstvit ve VIP restauraci a je zde i možnost objednávky jídla a pití přímo do skyboxu. Celkem se zde nachází 48 luxusních lóží pro 9-21 osob. Pronájem skyboxu stojí kolem půl milionu Kč/rok. (viz Příloha č. 6) [1; 5; 36]

ČS klub

ČS Klub je společenský prostor nacházející se ve 2. podlaží Tipsport areny. S kapacitou okolo 600 osob je vhodný pro pořádání různých školení, přednášek i rautů. [36]

Salónky

Salónky jsou určeny pro obchodní jednání nebo školení. Nacházejí se ve 3. podlaží Tipsport areny a jejich kapacita je 5-40 osob. Celkem se zde nacházejí 4 salónky. [36]

V.I.P. část restaurace

V.I.P. část restaurace Pizza Colosseum umožňuje pořádání konferencí, rautů, společenských večerů, svateb apod. Je spojená s 3. nadzemním podlažím Tipsport areny, kapacita je cca 250 osob. [36]

Střelecký klub

Stylově zařízený střelecký klub s vlastním barem je vhodný pro různá školení, firemní akce, rauty či oslavy. Kapacita je 20-40 osob. [36]

V současné době je v dlouhodobém pronájmu 45 ze 48 skyboxů, tj. 93,75 % a cca 93 % klubových sedadel. [5]

4. 7 Občerstvení

V Tipsport areně se nachází několik barů a restaurací, které nabízejí možnost občerstvení s příjemným posezením po celý týden. Cateringové služby zde zajišťuje firma Coloseum Catering. Je zde možnost využít rychlého občerstvení ve fast foodových barech během všech přestávek sportovních, kulturních i soukromých akcí. Celkem se zde nachází pět rychlých občerstvení, z restaurací zde nalezneme Pizzu Coloseum pro 250 návštěvníků, VIP část restaurace Pizza Coloseum a Fun pub bufetovou restauraci. Nejdelší bar v areně měří 35 metrů a je k dispozici pouze majitelům klubových sedadel umístěných v klubovém sektoru. [37]

4. 8 Nejvýznamnější události

Domácím hokejovým klubem Tipsport areny jsou HC Bílí Tygři Liberec a BK Kondoři Liberec, proto se na většině sportovních akcí podílí právě tyto dva týmy. Významnou sportovní akcí bylo mistrovství světa v ledním hokeji juniorů do 20 let 2008 nebo FIM Mistrovství světa ve freestyle motocrossu Night of the Jumps 2008. Z kulturních akcí např.: skupina Deep Purple, skupina No Name, skupina Elán, skupina Divokej Bill, zpěvák Karel Gott, skupina Čechomor, zpěvák Miro Žbirka, skupina Support Lesbiens, zpěváci Jan a František Nedvědi, skupina Monkey Business, skupina Kryštof, zpěvačka Lucie Bílá, skupina Chinaski, skupina Tři sestry, Pavor Habera a Team, Lord of the Dance a několik dalších. Tipsport arena nabízí i konání koncertů: „open air“ : např. skupina Kabát, skupina Divokej Bill nebo Ewa Farna. [33; 34]

Důležitou roli hlavního řídicího centra sehrála aréna v době konání mistrovství světa v klasickém lyžování v únoru 2009. Byla zde soustředěna veškerá střediska, která jsou pro chod šampionátu nezbytná.

4.9 Výstavba

Městské sportoviště začalo v prostoru mezi ulicemi Jeronýmova, Máchova a 28. října vznikat roku 1955. Prvním objektem zde bylo fotbalové hřiště, po něm byly zřízeny tenisové kurty, letní tribuna a po restauraci také venkovní ledová plocha se šatnami. Tato plocha byla následně v letech 1967-1968 zastřešena. V 70. letech byly dostavěny kuželna, sauna a kotelna, dále atletické dráhy, škvárové hřiště, bobový trenažér, tréninkové travnaté hřiště a další. Po celá 80. léta se areál dostavoval a pak rekonstruoval. V roce 2003 se zastupitelstvo města Liberce muselo rozhodnout, zda bude lepší nejstarší stavby areálu pouze rekonstruovat nebo kompletně přestavět celý areál. Protože projekt přestavby měl podpořit rozvoj města a oživit turistický ruch, 2. září tohoto roku se zastupitelstvo přiklonilo ke druhé možnosti a hned 5. září se konalo poklepání na základní kámen. Investorem arény bylo město Liberec s příspěvím státních a krajských dotací. Provozovatelem se stal S group SPORT FACILITY MANAGEMENT, s.r.o. K zahájení stavby došlo 8. září 2003, 8. prosince 2003 bylo dokončeno všech 580 pilotů, na kterých stavba stojí a v únoru roku 2004 se začalo se stavbou vnějšího prstence stavby. Již 18. května schválilo zastupitelstvo města řadu změn v projektu stavby: došlo například ke změně střešní konstrukce. Střecha byla dokončena 16. července 2004, do 30. července byly dokončeny tribuny a zapojeno chladicí zařízení. K dalšímu navýšení rozpočtu stavby došlo 31. března 2005, kdy bylo rozhodnuto investovat do rekonstrukce stávajících sportovišť a doplnění vybavení sportovišť. Dne 28. června 2005 byl v aréně uspořádán první koncert, sloužící jako zkouška systémů a zařízení haly, koncertu se zúčastnilo 7 000 diváků. Jméno: „Tipsport arena“ získala hala 19. července podle partnera, sázkové kanceláře. Konečně 8. září 2005 byla stavba úspěšně zkolaudována a slavnostně otevřena velkolepou show, této události se zúčastnilo kolem 8 000 návštěvníků. První návštěvníci haly byli při vstupu obdarováni upomínkovou mincí, která má připomínat tento historický okamžik. Aréna tedy vyrostla zhruba za 2 roky. [35; 47]

Náklady výstavby arény dosáhly 548 495 000 Kč. Náklady na rotundu a indoor areál 231 000 000 Kč. Celkem tedy 779 495 000 Kč. [5]

4. 10 Vstupenky

Vstupenky do Tipsport arény lze zakoupit prostřednictvím internetu (Ticketpro), v pokladnách arény nebo v sedmi prodejních místech v regionu Liberce. Ceny vstupenek se liší podle typu akce, na koncerty a show se cena pohybuje od 150 do 1 700 Kč (malé akce 150-450 Kč, velké akce 500-1 700 Kč). Na sportovní akce v rozmezí od 40 do 850 Kč (malé akce 40-200 Kč, velké akce 200-850 Kč). Ze sportovních akcí pak na hokejová utkání v rozmezí 110-270 Kč (průměr cca 145 Kč) a basketbalová utkání 20-40 Kč (průměr cca 40 Kč). [5; 38]

4. 11 Provozovatel

Vlastníkem arény je město Liberec a provozovatelem S group SPORT FACILITY MANAGEMENT, s.r.o. [35]

4. 12 Partneři

Partnery jsou: sázková společnost Tipsport a.s. je partnerem od roku 2005, kdy byla hala postavena. Podle ní nese aréna název od 19. července 2005 Tipsport arena, dále: Ticketpro a.s., Colosseum Liberec s.r.o., DATABOX s.r.o., Panoramafoto D, Bazén Liberec, Puli s.r.o., Sokuso Guard Europe a Elset s.r.o. Mediálními partnery: Genus TV a.s, Evropa 2, Frekvence 1, Liberecký deník, Mladá fronta DNES, Tip servis, Tv RTM a Rádio Dobrý den. [40]

4. 13 Projekt Přilož ruku k dílu

Aréna je součástí projektu Přilož ruku k dílu. Autory projektu je město Liberec a společnost S group Sport Facility Management, s.r.o. Patronem celé akce je primátor Liberce Ing. Jiří Kittner. Jedná se o charitativní akci, která má za cíl získat finanční prostředky pro handicapované sportovce. Může přispět každý, kdo si zakoupí tzv. kachel, do něhož otiskne své ruce. Každý kachel je pak vypálen a umístěn na Zeď dobré vůle, která se nachází naproti hlavnímu vstupu do arény. Na této zdi bude mít svůj podepsaný kachel každý dárcce. Zároveň dárcce může nalézt umístění svého kachle na webových stránkách Tipsport arény. Minimální cena

jednoho kachle je stanovena na 300 Kč. Zatím bylo obtisknuto 2 476 rukou a pro handicapované sportovce se tak vybralo již 770 638 korun. [42]

4. 14 Návštěvnost

Nejnavštěvovanějšími sportovními událostmi byly: sportovní veletrh SPORT LIVE (2006, 2007, 2008): kolem 6 000 návštěvníků, FIM Mistrovství světa ve freestyle motocrossu Night of the Jumps (2007, 2008): přes 7 000 návštěvníků, utkání ULEB Cupu 2007/08 (evropský pohár v basketbale mužů): PGE Turów Zgorzelec vs. ČEZ Basketball Nymburk (2008): 6 875 návštěvníků, exhibiční basketbalové utkání týmu Harlem Globetrotters (2008): 5 461 návštěvníků, domácí extraligová utkání týmu Bílí Tygři Liberec (od 2005): až 7 500 návštěvníků.

Nejvíce diváku kulturních akcí se přišlo podívat na: koncert skupiny Deep Purple (2006): 8 300 návštěvníků, koncert skupiny Elán (2006): 7 248 návštěvníků, koncert bratří Nedvědů a skupiny Fešáci (2007): 6 140 návštěvníků, koncert ruského armádního sboru Alexandrovci (2007): 5 628 návštěvníků, koncert zpěvačky Lucie Bílé (2007): 5 387 návštěvníků, koncert zpěváka Karla Gotta (2006): 4 800 návštěvníků, koncert skupiny Chinaski (2007): 4 653 návštěvníků, taneční show Lord of the Dance (2008): 4 627 návštěvníků, televizní pořad Výzva (2007): 4 472 návštěvníků, koncert skupiny Judas Priest (2008): 4 434 návštěvníků, koncert skupiny Kryštof (2006): 4 100 návštěvníků, veletrh vzdělávání a pracovních příležitostí EDUCA (2007, 2008): kolem 9 000 návštěvníků.

Průměrná návštěvnost při koncertech za dobu působení arény u kulturních akcí je 3 395 návštěvníků/akci, u sportovní akce (soutěže, exhibice apod.; bez hokejových a basketbalových utkání) je 3 187 návštěvníků/akci. Průměrná návštěvnost celkem činí 3 268 návštěvníků/akci. Průměrná návštěvnost při hokejových utkání za dobu působení arény: Sezóna 2005/2006: 5 482 návštěvníků/zápas (základní část), 5 953 návštěvníků/zápas (play-off), Sezóna 2006/2007: 4 981 návštěvníků/zápas (základní část), 7 404 návštěvníků/zápas (play-off), Sezóna 2007/2008: 6 001 návštěvníků/zápas (základní část), 7 477 návštěvníků/zápas (play-off). Celkem tedy průměrná návštěvnost u hokejových utkání je přibližně 6 216 diváků. [5]

4. 15 Reklamní příležitosti

Reklamními plochami disponuje provozovatel arény S group Sport Facility Management, s.r.o. Tipsport arena nabízí řadu reklamních příležitostí. Zájemci mohou umístit svoji reklamu na několik míst: reklama na vstupenkách, reklama na obalu na vstupenky, přiložení materiálu ke vstupence, multimediální kostka, multimediální pás, reklamní banner na webových stránkách Tipsport areny, uvedení loga v sekci Partneři na webových stránkách Tipsport areny, prezentace při reklamních kampaních akce (partner billboardové kampaně, umístění partnera na reklamní plakáty a letáky k akci, partner rozhlasové kampaně), reklama v prostorách arény (reklamní poutače, reklamní plachty, billboardy, sampling reklamních předmětů- předměty a letáky během akcí), display produkty (výstava produktů partnera v areálu či aréně). [1; 2; 5]

4. 16 Provozní náklady

Provozní hospodářský výsledek u Tipsport arény je znám pouze za celý areál, tzn. za další halu se 2 ledovými plochami, indoorovou halu s 3 tělocvičnami, venkovní areál, atd., protože společnost S group SPORT FACILITY MANAGEMENT, s.r.o. neprovozujeme jen arénu ale celý sportovní areál. Provozní náklady objektu Tipsport arena jsou závislé na počtu a zejména rozsahu akcí, které se v objektu uskuteční. Rámcově se dá říci, že se pohybují od 35 do 40 miliónů Kč/rok, včetně nákladů na zaměstnance, energie, opravy, servis atd. [5]

4. 17 Návratnost investic

Návratnost investic zná pouze investor a majitel objektu, což je v Statutární město Liberec. [5]

5 Porovnání arén

Údaje a použité zdroje v této kapitole vychází z 3. kapitoly: Představení O₂ arény a 4. kapitoly: Představení Tipsport arény.

5.1 Porovnání z hlediska umístění, dopravního spojení a možnosti parkování

Obě arény se nacházejí ve velkých městech České republiky, výhoda O₂ arény vyplývá z privilegované geografické polohy a turistické atraktivity Prahy. Pro návštěvníky arény je zde dobré dopravní spojení ze všech míst světa, díky letišti v Praze – Ruzyni, častým autobusovým spojmům nebo díky železniční dopravě. Samozřejmě, i co se týká návštěvníků z Prahy, je zde lepší dopravní spojení, ať už pomocí metra, tramvajové nebo autobusové dopravy. Síť spojů k Tipsport areně je velice řídká. Tramvaj je jediný hromadný prostředek, který přepravu návštěvníků do arény zajišťuje. Autobus 36 jezdí k areně také, ale pouze do jedenácté hodiny dopolední. Umístění arén v daném městě je poměrně rovnocenné, obě stavby se nacházejí spíše na kraji města a je snadné je nalézt. Pokud použijeme automobilovou dopravu, je O₂ arena dobře dostupná, protože je výhodně položena mezi vnitřním městským okruhem, umožňujícím spojení s jinými částmi Prahy bez průjezdu centra, který je napojen na výpadovou radiálu a dálniční síť. O₂ arena poskytuje návštěvníkům 280 parkovacích míst přímo u arény nebo je k dispozici parkovací dům pro 1 400 návštěvníků, který se nachází v sousedství arény. Celkem tedy 1 680 parkovacích míst a dále webové stránky www.o2arena.cz nabízí několik ulic, kde mohou návštěvníci rovněž zaparkovat. Tipsport arena poskytuje návštěvníkům 816 parkovacích míst a 177 míst určených pro gold partnery a majitelé skyboxu přímo u arény, dále 200 parkovacích míst v areálu českých drah ve vzdálenosti 300 m od arény. Celkem tedy 1 197 parkovacích míst a dále mohou návštěvníci parkovat na krajnicích příjezdových cest ke stadionu.

Maximální kapacita O₂ arény je 18 000 návštěvníků a poskytnutých parkovacích míst 1 680 plus uvedená místa v okolních ulicích, to znamená, že u maximální zaplněnosti arény zaparkuje pouze 9,3 % návštěvníků. U Tipsport arény je maximální kapacita 9 000 míst a poskytnutých parkovacích míst 1 193 plus možnost zaparkovat na krajnicích příjezdových cest, při maximální zaplněnosti arény zaparkuje pouze 13,3 % návštěvníků.

Jedna z výhod O₂ arény je budoucí vybudování víceúčelového centra Zelený ostrov v blízkém okolí arény. Zelený ostrov bude zahrnovat mezinárodní hotel, kongresové středisko, obchodní a administrativní prostory, včetně parkovacího domu nebo rozsáhlého parku. Jednotlivé budovy centra Zelený ostrov a arény budou propojeny, takže nebude problém pro návštěvníky arény spojit muzikálové představení třeba s nákupy v obchodních galeriích, návštěvou divadelního klubu nebo večeří v některé z restaurací.

5. 2 Porovnání z hlediska konkurence a exteriéru

Z hlediska konkurence v daném městě má větší výhodu Tipsport arena, jelikož se v Liberci ani v jeho blízkém okolí žádná jiná aréna nenachází. To jí nabízí větší možnosti z hlediska získání klientů na pořádání zápasů, kulturních i společenských akcí. V Praze je arén hned několik, vedle O₂ arény zde můžeme nalézt Tesla arénu (bývalá T-Mobile arena) nebo Sparta arénu. I když O₂ arena je nejmodernější a největší, klienti mohou dát přednost jiné z arén.

Při pohledu na O₂ arénu není pochyb, že jde o největší stavbu v českých dějinách. Zabírá o cca 8000 m² více než Tipsport arena a je o 7 m vyšší. Obě jsou jedinečné, a proto také obě arény získaly několik prestižních cen (viz kapitola 3.1; 4.1).

5. 3 Porovnání interiéru

O₂ arena působí při první návštěvě velice neosobně oproti Tipsport areně, která působí velice příjemně, je přehlednější a na zdech jsou umístěny fotografie z konaných akcí.

Obě arény tvoří 4 nadzemní patra a vedle herní plochy a diváckých prostor nabízí obchodní plochy s všestranným zázemím i gastronomické provozovny s nejrůznější nabídkou pokrmů, nápojů a služeb. V O₂ areně se nacházejí tři restaurace: pětihvězdičková francouzská restaurace, dále restaurace se středozevní a českou kuchyní, šest barů, dvě kavárny, nechybí ani téměř tři desítky prodejen s rychlým občerstvením. V Tipsport areně se nacházejí dvě restaurace: Pizza Colosseum a Fun pub bufetová restaurace, dále pět rychlých občerstvení. Bohužel zde oproti O₂ arény chybí kavárna. V O₂ areně se nachází občerstvení nebo restaurace v každém patře arény, v Tipsport areně se nachází rychlá občerstvení pouze ve 2. patře, dále Pizza Colosseum ve 3. patře.

O₂ arena je rozdělena na dvě části, tvoří ji Aréna a Univerzální hala. Podle charakteru události je možné pronajmout prostory Arény a Univerzální haly společně nebo odděleně. Haly jsou mezi sebou propojeny průchozím koridorem. Prostory Univerzální haly slouží pro pořádání událostí s menší diváckou účastí. Tipsport arenu tvoří jedna hala.

Pódium O₂ areny s rozměry 10 x 30 metrů lze podle potřeby vysunout doprostřed plochy nebo na její okraj, tím mají v případě nižší návštěvnosti diváci možnost lépe vidět představení. Také zde je možnost vysunutí nebo zasunutí několik řad sedaček, např.: při atletických závodech. V Tipsport areně při nižší návštěvnosti tuto situaci řeší tmavý závěs, který zakryje část hlediště, které není využito, a diváci jsou umístěni blíže k pódiu.

Obě arény jsou vybaveny multimedialní kostkou a multimedialním pásem. O₂ arena se pyšní obří multimedialní kostkou s největším halovým LED displejem na světě. Po obvodu celé arény se nachází více než 300 metrů dlouhý fascia display. V Tipsport areně je nad herní plochou umístěna multimedialní kostka o rozměrech 29 x 60 m se čtyřmi projekčními plochami o úhlopříčce 4,6 m. Multimedialní pás v délce 256 m a ve výšce 72 cm lemuje obvod haly.

Střecha O₂ areny připomíná rozevřený deštník, strop je bez pilířů a poskytuje prakticky neomezený výhled ze všech sedadel v patrech arény.

5. 4 Porovnání kapacity míst a sedadel pro návštěvníky

O₂ arena nabízí pro návštěvníky maximálně 18 000 míst. Počet míst se mění podle druhu akce. (viz kapitola 3.5) Tipsport arena nabízí pro návštěvníky polovinu, tedy 9 000 míst, z toho rovněž se zde mění počet míst podle druhu akce (viz kapitola 4.5).

Návštěvníci mohou v obou arénách využít možnosti pronájmu:

a) Klubová sedadla

O₂ arena nabízí celkem 1 375 Klubových sedadel, Tipsport arena 1 172 sedadel. Obě arény poskytují návštěvníkům stejné služby: nájemci sedadel se stávají členy privilegovaného klubu s vlastním vchodem, stálým místem v hledišti, vlastními bary a restauracemi, mají předkupní právo na vstupenky na všechny akce, možnost personifikace sedadla v ceně. V ceně pronájmu Klubových sedadel jsou vstupenky na všechny akce domácího týmu. Nevýhodou v O₂ areně je, že majitel klubového sedadla si musí na každé akci zaplatit catering. Základní cena cateringu na hokejové utkání HC Slavia Praha je 600 Kč, sice majitel klubového sedadla neplatí vstupenku na

hokej, ale musí zaplatit tuto cenu za catering. Cena cateringu se liší podle akce, ale nikdy nepřesáhne cenu vstupenek pro veřejnost: např. cena vstupenky na koncert + cena cateringu je vždy nižší než cena vstupenky pro veřejnost. Další nevýhodou v O₂ areně je, že patro klubových sedadel je zcela oddělené a uzavřené, tedy majitelé klubových sedadel se zde nemohou setkat např. s kolegy z patra skyboxů. V Tipsport areně se mohou nájemci klubového sedadla rozhodnout sami, zda-li si koupí v restauraci občerstvení nebo ne.

Roční pronájem klubového sedadla v O₂ areně stojí cca od 15 000-50 000 Kč podle umístění sedadla, ale tato cena se plánuje zvýšit. V Tipsport areně stojí roční pronájem sedadla 6 000 Kč/rok.

Co se týká pronájmu klubových sedadel, O₂ arena má v současné době v pronájmu 99 % klubových sedadel, Tipsport arena 93 %.

b) Skyboxy

O₂ arena nabízí celkem 66 skyboxů (z toho 15 sportboxů) pro 15-20 osob, Tipsport arena nabízí 48 skyboxů pro 9-21 osob. Jednotlivé skyboxy jsou vybaveny předsíňkou se sociálním zařízením, prostorným obývacím salónekem, kuchyňským koutem, prosklenou čelní stěnou a balkónkem. Skyboxy si mohou nájemci vybavit a zařídit podle svých přání a mají do nich přístup 24 hodin denně. V obou arénách je možnost objednání cateringu.

Roční pronájem skyboxů v O₂ areně stojí cca 3 miliony Kč, v Tipsport areně kolem půl milionu Kč/rok.

V O₂ areně je v ceně nájmu i možnost umístění reklamního loga, ale zde tato možnost není téměř využívána. V Tipsport areně je tato možnost také, ale za příplatek.

Co se týká pronájmu skyboxů, v O₂ areně je pronajato 66,7% skyboxů, sportboxy jsou pronajaty všechny. V Tipsport areně je pronajato 93, 75 % skyboxů.

c) Salónky

O₂ arena nabízí celkem 6 konferenčních salóneků pro 10-58 osob podle uspořádání, Tipsport arena nabízí 4 salónky pro 5-40 osob.

d) Partyboxy/ Privátní část hlediště

O₂ arena nabízí celkem 4 partyboxy s vlastním vyčleněným hledištěm pro firemní klientelu, kapacita partyboxu je 62 osob. Tipsport arena nabízí exklusivní prostory s privátní částí hlediště, kapacita je až 600 osob.

e) Prostory pro pořádání školení, přednášek a rautů

V O₂ areně se nachází tzv. Síň hokejových tradic, kde jsou umístěny exponáty, které připomínají nejslavnější chvíle v historii hokeje. V Tipsport areně se nachází tzv. ČS klub pro 600 osob a Střelecký klub s vlastním barem pro 20-40 osob.

O₂ arena nabízí navíc 900 Komfortních sedadel v odděleném sektoru spodní části hlediště. Tipsport arena nabízí navíc V.I.P část restaurace Pizza Colosseum, která umožňuje pořádání rautů, společenských akcí, svateb atd. Kapacita je kolem 250 osob.

5. 5 Porovnání využití prostorů

Obě arény jsou vhodné pro pořádání sportovních utkání, ale i pro kulturní a zábavní akce, výstavy a veletrhy a další.

a) sportovní utkání

Vnitřní prostor umožňuje, aby v nich probíhaly všechny halové sporty: lední hokej, krasobruslení, míčové hry, tenis, box, kulturistika, střelba, atletika, gymnastika, motocross atd. V O₂ areně je navíc možnost proměnit halu v plavecký stadion s padesátimetrovým bazénem, ale hrozí zde nebezpečí poškození arény vlivem úniku chlóru.

Kapacita míst v O₂ areně se mění podle druhu sportovní akce (viz kapitola 3.5). Kapacita míst v Tipsport areně je 7 250 diváků.

Především se v arénách odehrává velké množství zápasů domácího týmu. Domácím klubem O₂ areny je HC Slavia Praha a u Tipsport areny to jsou HC Bílí Tygři Liberec a BK Kondoři Liberec. Jednou z nejvýznamnějších událostí ze sportovního hlediska bylo v O₂ areně Mistrovství světa v ledním hokeji 2004, v Tipsport areně proběhlo mistrovství světa v ledním hokeji juniorů do 20 let 2008 nebo FIM Mistrovství světa ve freestyle motocrossu Night of the Jumps 2008.

b) kulturní a zábavné akce

V arénách probíhají živé koncerty, muzikály, umělecké performance, taneční show, lední revue, televizní soutěže, módní přehlídky atd.

Především jsou arény využívány na pořádání koncertů. Kapacita míst u koncertu v O₂ areně je 18 000 diváků, v Tipsport areně 9 000 diváků. Tipsport arena nabízí i konání koncertů: „open air“

c) výstavy a veletrhy

Pořadatelé akcí i vystavovatelé mohou využít skvělé zázemí, včetně parkovišť, konferenčních místností a salónek, cateringových služeb, manipulačních prostor, obří videokostky, vnitřního televizního okruhu, či displejových fasád.

V roce 2008 se konalo v O₂ areně průměrně 4,2 sportovních zápasů za měsíc, oproti Tipsport areně, kde se konalo v tomto roce průměrně pouze 1,6 zápasů za měsíc (viz Příloha č. 7). Kulturních akcí se uskutečnilo v O₂ areně v roce 2008 průměrně 2,9, oproti Tipsport areně, kde se v tomto roce uskutečnilo průměrně pouze 1 představení za měsíc (viz Příloha č. 8).

d) sportovní využití pro veřejnost

O₂ arena nenabízí veřejnosti žádné možnosti sportovního využití, oproti Tipsport areně, kde je bohaté sportovní využití. Součástí multifunkčního areálu Tipsport areny je několik sportovišť: Hala pro indoorové sporty, Sportovní hala, Tenisový areál, Atletický a fotbalový stadion, Fotbalové hřiště s umělou trávou, Baseballový a softballový stadion, Travnaté hřiště pro americký fotbal, Hala s ledovou plochou, Moderní indoor areál, kde se nachází aerobní sál, gymnastický sál, herna stolního tenisu, bowling a střelnice. Návštěvník si kromě podívané v Tipsport areně může přijít zahrát např. florbal, basketbal, fotbal, tenis, házenou, basebal, softbal, ricochet, badminton, kuželky, bowling, stolní tenis nebo si může zastřílet na střelnici, zacvičit si aerobik atd. Součástí areálu je i kryocentrum, které poskytuje návštěvníkovi regeneraci v rámci polárie, solné jeskyně, fyzioterapie nebo masáže (viz kapitola 4.3).

5. 6 Porovnání výstavby

Základní kámen O₂ areny byl položen 27. října 2002, hlavním důvodem postavení arény bylo přidělení pořadatelství MS v ledním hokeji 2004. Oficiálně zahájila aréna svůj provoz

27. března 2004. Stavby tedy trvaly necelý rok a půl, vznikl tak rekord, žádná jiná aréna nebyla postavena rychleji, avšak průběh stavby O₂ arény provázely jak komplikace s původním majitelem pozemků pod halou, tak zejména s financováním. Stamilióny český stát zaplatil za sanaci ekologické zátěže pod bývalými průmyslovými podniky, přičemž efektivita vynaložených prostředků byla zpochybňována. Sazka nezískala úvěr proti zástavnímu právu na libeňské pozemky, protože už byly zastaveny firmou Quonex Real, ratingové firmy jí navíc vzhledem k tomu, že nevladnila pozemky, odmítly udělit rating na dluhopisy. Rating získala SAZKA, a.s., později, v červenci 2007 mezinárodní ratingová agentura rating společnosti a emitovaných dluhopisů zvýšila. Firma byla nucena vyplácet vyšší úrok za dluhopisy bez ratingu poté, co sociálnědemokratická vláda vedená Vladimírem Špidlou odmítla udělit O₂ areně státní záruku za úvěr a výjimku z platby DPH za sázkové hry. V důsledku neochoty Ministerstva financí fakticky dotovat stavbu arény ze státních zdrojů přicházejí vlastníci SAZKA, a.s., sportovní a tělovýchovná sdružení, ročně o více než 250 milionů Kč. Ve vstupním foyeru Sazka arény je umístěna pamětní deska, která zdůrazňuje, že aréna prosadila stavbu haly proti vůli mnohých a navzdory mnohým. Stavba se od části odborné veřejnosti dočkala kritiky například za neprofesionální instalace rozvodných systémů nebo za energetickou náročnost celého provozu. Většina odborné veřejnosti však projekt a výstavbu arény ocenila, aréna získala několik titulů. [46] Náklady na výstavbu O₂ arény dosáhly 7,2 miliardy Kč, což je víc, než se předpokládalo na počátku stavby.

Tipsport arena se začala stavět 8. září 2003 na rozhodnutí zastupitelstva města Liberec, stavba arény trvala dva roky, 8. září 2005 byla aréna zkolaudována a slavnostně otevřena velkolepou show. Průběh stavby probíhal bez větších komplikací. Náklady na výstavbu areálu Tipsport arény dosáhly 779 495 000 Kč.

Obě arény se setkaly s nepříliš kladným ohlasem veřejnosti. Výstavbu O₂ arény zaplatila Sazka a.s., která nyní dlouhodobě neplní své závazky vůči sportovním svazům a ČSTV. Celková předdraženost stavby vede ke snížení dotací pro sportovní svazy. Penězovod ze Sazky do sportu stále více slábne. Dochází k obavám, že brzy na sport nezbude téměř nic a veškerý výtěžek Sazky a.s. půjde do splácení arény.

Naopak po výstavbě Tipsport arény velmi vzrostla zadluženost města Liberce, město dosáhlo dokonce největší zadluženost v celé jeho historii, což vedlo k nespokojenosti některých obyvatel.

5. 7 Porovnání vstupenek

O₂ arenu si pronajímají promotéři, kteří domluví různé akce po světě, je to výhodnější než konat akci ve vlastní režii. Promotéři si pak určují i ceny vstupenek. Vstupenky na všechny akce prodává vždy výhradně Sazka. Z každé vstupenky má Sazka určitou provizi. V Tipsport areně si ve většině případů pronajímají arénu pořádající agentury, které již nemají právo ji pronajímat dál. Tato skupina činí cca 70-80 % pronájmů. V tomto případě mají agentury zisk z prodeje vstupenek. Ve zbylých případech aréna pořádá akce ve vlastní režii, zde se ale jedná zejména o veletrhy, sportovní dny apod. Zisk ze vstupenek náleží pak aréně.

Vstupenky do arén lze zakoupit prostřednictvím Internetu a v pokladnách arén. Dále O₂ arena nabízí vstupenky prostřednictvím Sazka Ticket, lze je tedy zakoupit přes prodejní síť sběren Sazka, a.s., které jsou umístěny především na přepážkách České pošty, v prodejnách tisku a tabáku, v síti čerpacích stanic a obchodních řetězců. Tipsport arena nabízí vstupenky v sedmi prodejních místech v regionu Liberce.

Ceny vstupenek v O₂ areně se liší podle druhu akce, cena se pohybuje mezi 150-1500 Kč, u koncertů v rozmezí 990 Kč na stání a 1690 Kč na sezení, u show v rozmezí 250-700 Kč, u sportovních akcí přibližně v rozmezí 250-700 Kč. Existují ovšem i výjimky. Ceny vstupenek v Tipsport areně se rovněž liší podle druhu akce, na koncerty a show se cena pohybuje od 150 do 1 700 Kč (malé akce 150-450 Kč, velké akce 500-1 700 Kč). Na sportovní akce v rozmezí od 40 do 850 Kč (malé akce 40-200 Kč, velké akce 200-850 Kč). Ze sportovních akcí pak na hokejová utkání v rozmezí 110-270 Kč (průměr cca 145 Kč) a basketbalová utkání 20-40 Kč (průměr cca 40 Kč). Vstupné do O₂ areny je ve srovnání s Tipsport arenou podobné.

5. 8 Porovnání personalizované dlaždice/kachle

Arény nabízí možnost koupit si tzv.: Personalizovanou dlaždici v O₂ areně nebo kachel v Tipsport areně. V O₂ areně je možnost ji zakoupit za 4 760 Kč a v Tipsport areně pouze za 300 Kč. Princip těchto dlaždic/kachlů je obdobný. Žulová dlaždice je umístěna v O₂ areně s vlastním vzkazem, kachel je umístěn v Tipsport areně s otiskem ruky majitele. Princip je velice podobný, ale význam se liší. V Tipsport areně přispěje člověk koupí na handicapované sportovce, koupením kachle se účastní charitativní akce a udělá dobrou věc, na druhé straně koupením

dlaždice v O₂ areně získá „pouze“ privilegium mít umístěný vzkaz v areně. Co se týká charity a pomoci druhým je Tipsport arena o krok napřed.

5. 9 Porovnání návštěvnosti

Návštěvnost arén se odvíjí především od typu akce, čím víc je akce pro diváky atraktivnější, tím více bude aréna divácky zaplněna.

Za dobu působení arén je průměrná divácká návštěvnost při koncertu v O₂ areně přibližně 12 000 diváků, v Tipsport areně přibližně 3 395 diváků, u hokejových utkání konané v O₂ areně přibližně 8 000 diváků, v Tipsport areně přibližně 6 216 diváků.

Za dobu působení O₂ areny se kapacita arény při koncertu zaplnila z 66,7 %, v Tipsport areně z 37, 7%. U hokejového utkání se kapacita O₂ areny zaplnila ze 47 %, v Tipsport areně z 82,9 %. Návštěvnost se v arénách liší podle druhu akce, O₂ arena je více navštěvována v rámci koncertů, tedy kulturních akcí, protože je zde širší nabídka kulturních představení, naopak Tipsport arena je více navštěvována v rámci hokejových utkání, tedy sportovních akcí. Nejvíce Tipsport arenu zaplňují fanoušci Bílých Tygrů Liberec.

5. 10 Porovnání webových stránek

V obsahu webových stránek není velký rozdíl. Na webové stránce: www.tipsportarena.cz najde návštěvník aktuální informace, program a informace o areně. Podobně jako na webové stránce www.o2arena.cz, kde je navíc kromě aktuálních informací, programu a informací o areně také pár aktualit a několik čísel Magazínu O₂ aréna (dříve Magazín Sazka arena), který přináší aktuální informace o dění v areně. Nabízí program sportovních, kulturních a zábavných akcí, rozhovory se sportovci, umělci i zajímavými diváky. Poskytuje užitečné informace o pronájmu skyboxů a klubových sedadel, návštěvníkům arény pomáhá orientovat se v labyrintu chodeb i v široké nabídce stánků s občerstvením, barů a restaurací. Magazín O₂ arena se vydává od března 2004 z pověření investora O₂ arena, akciové společnosti Bestsport. Magazín vychází čtvrtletně v rozsahu 40 stran, neprodává se a lze ho nalézt jak na webových stránkách arény, tak i v tištěné formě, která je k dispozici zdarma pro klubové a skyboxové nájemce. Jediný nedostatek u stránek O₂ areny je chybějící informace o kontaktních osobách jednotlivých oddělení arény. K nalezení

je pouze několik telefonních čísel bez jména. Obě webové stránky jsou velice přehledné a pěkně vytvořené.

6 Návrhy na zlepšení činnosti

Obě arény splňují dostatečně svůj účel a jsou důstojným stánkem pro své návštěvníky. Avšak obě mají kromě svých předností i několik nedostatků. Některé nedostatky arén již nelze změnit, ale některé změnitelné jsou a záleží na obou arénách nebo spíše na vedení arén, zda-li tuto možnost využije k zlepšení činnosti a tím k větší spokojenosti svých návštěvníků.

Návrhy na zlepšení vychází ze 4. kapitoly: Porovnání arén.

6.1 Návrhy na zlepšení činnosti O₂ areny

1. Parkovací místa

Kromě parkoviště O₂ arena zřídila parkovací dům pro 1 400 návštěvníků, který se nachází v sousedství arény. Webové stránky také nabízí spoustu dalších možností, pokud je parkoviště plné, ale parkovacích míst je málo a pro návštěvníky nestačí. Parkovací místa zdaleka nepokryjí návštěvnost arény při její maximální kapacitě. Aréna by se měla do budoucna pokusit vybudovat další parkovací dům nebo zajistit návštěvníkům více možností, kde nechat svůj vůz.

2. Interiér arény

Při první návštěvě arény působí prostor velice neosobně a neútně. Tipsport aréna toto vyřešila vyvěšením fotografií a obrazů z konaných akcí. Pro návštěvníka je určitě o moc příjemnější dívat se na tváře známých osobností a na fotografie ze sportovních utkání, než na holé zdi. Je to maličkost, ale návštěvníky O₂ areny by to určitě potěšilo.

3. Sportovní využití

O₂ arena nenabízí žádné sportovní využití pro veřejnost. Návštěvníci se mohou pouze přijít podívat na sportovní zápas nebo kulturní akci jako "pasivní" sportovci. Tipsport arena nabízí ve svém okolí hned několik sportovišť, ale v okolí O₂ areny je problém nalézt vhodné a dostatečně velké prostranství pro realizaci výstavby sportovní haly, tenisových kurtů nebo např.:

atletického stadionu. Aréna by alespoň mohla poskytnout své prostory např.: pro veřejné bruslení nebo zřídit ve svém komplexu bowling. Tak by potěšila i příznivce “aktivního” sportu.

4. Klubová sedadla

Za nevýhodu pro majitele klubových sedadel v O₂ areně je považována nutnost koupit si catering. Každý vlastník klubového sedadla si musí na každé akci koupit povinné občerstvení, které se pohybuje od 250 korun do několika tisíc, podle vybraného menu. Tato služba sice přináší zisk aréně, ale návštěvníkům tak přibude další náklad k ročnímu poplatku za pronájem sedadla. Lépe by bylo dát nájemci na výběr, zda-li si chce catering koupit nebo zda-li radši sám navštíví některé z občerstvení, které se v aréně nachází.

Další nevýhodou v O₂ areně je, že patro klubových sedadel je zcela oddělené a uzavřené, tedy majitelé klubových sedadel se zde nemohou setkat např. s kolegy z patra skyboxů. Stejně tak je uzavřené i patro skyboxů. Pro lepší kontakty mezi majiteli klubových sedadel a majiteli skyboxů by bylo žádoucí umožnit jim se navzájem setkávat.

5. Personalizovaná dlaždice

Personalizovaná dlaždice v O₂ areně má svoji obdobu i v Tipsport areně - tzv. kachel. Koupěním kachle v Tipsport areně se kupující účastní charitativní akce a přispěje tak na handicapované sportovce, zatím co koupěním dlaždice v O₂ areně získá „pouze“ privilegium mít na dlaždici umístěný vzkaz v aréně. O₂ arena by mohla také tímto způsobem podporovat charitativní akce. Někteří návštěvníci si vytvářejí o aréně názor nejen na úrovni poskytovaných služeb, ale i na úrovni charitativní pomoci.

6. 2 Návrhy na zlepšení činnosti Tipsport areny

1. Dopravní spojení

Mnoho návštěvníků se dopravuje do Tipsport areny pomocí městské hromadné dopravy, ale spoje k aréně jsou velice řídké. Dopravu zajišťují pouze dvě tramvaje a jeden autobus

v dopoledních hodinách, který návštěvníci stejně nevyužijí. Pro návštěvníky by bylo vhodné posílit spoje tramvají anebo zřídit speciální autobus, který by diváky dopravoval přímo k aréně před akcí a zpět po skončení akce.

2. Parkovací místa

Parkovacích míst není takový nedostatek jako u O₂ arény, ale kapacita parkovacích míst pro návštěvníky není při větší zaplněnosti arény dostatečná. Jedním z řešení bylo poskytnutí 200 parkovacích míst v areálu českých drah ve vzdálenosti 300 m od arény. Pro větší spokojenost návštěvníků by se mohlo vybudovat další takové parkoviště v blízkosti arény.

3. Využití arény

Aréna je více využívána z hlediska sportovních akcí a sportovních utkání. Kulturních akcí se zde nepořádá mnoho. V roce 2008 se zde uskutečnilo pouze 13 kulturních akcí, to je průměrně 1 představení/měsíc. Příznivci kultury by určité ocenili více koncertů, tanečních show, lední revue, výstav, veletrhů atd.

4. Pronájem arény

V Tipsport aréně si ve většině případů pronajímají arénu pořádající agentury, které již nemají právo ji pronajímat dál. Ve zbylých případech aréna pořádá akce ve vlastní režii. Výhodnější než pronajímat arénu jednorázově agenturám nebo pořádat akci ve vlastní režii je pronajímat arénu promotérům, kteří mají již kontakty po světě a domluví tak akce v aréně ve větším množství a snadněji.

5. Občerstvení

Občerstvení se v aréně nachází pouze ve 2. a ve 3. patře. Ve 2. patře je pět fast foodů a Fun pub bufetová restaurace a ve 3. patře pouze restaurace Pizza Colosseum. Občerstvení je pro

takhle velkou arénu dostačující, ale i když je 2. patro nejvíce využívané návštěvníky, mohlo by se občerstvení nacházet v každém patře arény.

Aréna poskytuje dostatek rychlých občerstvení i restaurací, ale chybí zde kavárna, kávu nabízí ostatní občerstvení, ale do budoucna by se mohla nabídka zařízení s občerstvením rozšířit o kavárnu.

6. Magazín arény

TipSport aréna by mohla začít vydávat svůj magazín, stejně tak jako ho vydává již několik let O₂ arena. Magazín by mohl přinášet aktuální informace o dění v aréně. Nabízet program sportovních a kulturních akcí, rozhovory se sportovci, umělci i se zajímavými diváky. Dále poskytovat užitečné informace o pronájmu skyboxů a klubových sedadel. Určitě by ho velice uvítali návštěvníci, kteří nemají přístup na Internet.

Závěr

Návštěva obou arén na mě udělala velký dojem, především svojí velikostí, komfortem a možnostmi jejich využití. Myslím, že obě arény vzbuzují stejné dojmy i u svých návštěvníků, proto je jak o kulturní, tak o sportovní akce zájem.

Z porovnání O₂ arény v Praze a Tipsport arény v Liberci vyplynulo, že ačkoliv má O₂ arena výhodu v umístění, dopravní přístupnosti a v budoucí integraci arény do multifunkčního centra Zelený ostrov, obě arény jsou dostatečně využívány díky bohatému programovému kalendáři, dokonalým službám i kvalitnímu managementu. Programový kalendář v O₂ areně je v oblasti kulturních akcí pestřejší a obsáhlejší, proto má aréna při konání koncertů, tanečních show, lední revue, výstav, veletrhů a jiných akcí tohoto typu vyšší návštěvnost. Naopak vyšší návštěvnost u sportovních akcí je zaznamenána v Tipsport areně. O₂ arena nenabízí veřejnosti žádné možnosti sportovního využití, oproti Tipsport areně, kde je bohaté sportovní využití, protože součástí multifunkčního areálu Tipsport arény je hned několik sportovišť. Tipsport arena tak uspokojí nejen pasivní, ale i aktivní sportovce. Obě arény se potýkají s nedostatkem parkovacích míst, při maximální kapacitě arén je parkovacích míst pro návštěvníky málo. Co se týká interiéru arén, O₂ arena dominuje svou velikostí, vynikajícím výhledem díky stropu bez pilířů a vysouvajícím pódiem. Naopak Tipsport arena působí při její návštěvě příjemněji a osobněji, díky fotografiím z konaných akcí, které jsou umístěny na zdech. Z hlediska občerstvení poskytují obě rozsáhlou nabídku pokrmů i nápojů. Avšak v O₂ areně je lepší rozložení těchto občerstvení, protože se nachází v každém patře arény. Zmíněny byly v práci i další méně patrné rozdíly, které z porovnání arén vyplynuly.

O₂ arenu provázely při výstavbě značné komplikace, které se týkaly problému s původním majitelem pozemků pod halou, nezískání státní záruky nebo problému s financováním. Náklady na výstavbu tedy dosáhly víc, než se předpokládalo na počátku stavby. Nejen O₂ arena, ale i Tipsport arena tedy způsobily zadluženost.

I když arény představují určité komerční riziko, bezpochyby prospívají sportu. Bez rizika se nic nového nezrodí. Málo lidí si zatím uvědomuje skutečnou hodnotu víceúčelových arén, jak mocný impuls to je pro sport, velké show i kongresovou turistiku a jaký náskok tak Praha nebo Liberec získají před mnoha dalšími evropskými městy. Multifunkční arény jsou nepostradatelná

součástí infrastruktury moderního velkoměsta, která odpovídá rychlému rozvoji zábavného průmyslu i stoupajícím nárokům životního stylu.

Seznam literatury

- [1] BERKOVÁ, R. *Analýza spokojenosti diváků hokejových zápasů Bílých Tygrů Liberec*. Liberec, 2006. 58 s. Bakalářská práce na Pedagogické fakultě Technické univerzity v Liberci.
- [2] ČÁSLAVOVÁ, E. *Management v tělesné výchově a sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-066-1.
- [3] JANOUŠEK, J. *Sazka Arena*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2004. ISBN 80-7033-839-3.
- [4] JANOUŠEK, J. *V Sazka Areně*. 1. vyd. Praha: Entre, 2004. ISBN 80-239-4023-6.
- [5] Labuda, M. *Tipsport arena* [online]. 13. ledna 2009; [cit. 2009-01-13]. Osobní komunikace.
- [6] Milióny pro veřejné rozpočty. *Magazín Sazka Areny* [online]. 2003, č. 1, s. 3. [cit. 2008-10-06]. Dostupné z <<http://www.o2arena.cz>>.
- [7] Napříč arénou. *Magazín Sazka Areny* [online]. 2004, speciál ke slavnostnímu otevření arény., s. 14-21. [cit. 2008-10-06]. Dostupné z <<http://www.o2arena.cz>>.
- [8] O2 arena v řeči čísel. *Magazín O2 Areny* [online]. 2009, č. 1., s. 6. [cit. 2009-03-20]. Dostupné z <<http://www.o2arena.cz>>.
- [9] O2 arena. *Tisková prohlášení* [online]. c2008, [cit. 2009-02-04]. Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?docid=19061297&doctype=ART&&cpi=1&highlight=v%20roce%202008&nid=10221/>>.
- [10] O2 arena. *Profil arény* [online]. c2008, [cit. 2008-10-24]. Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10627&docid=19033448&doctypeART&did=10627/>>.

- [11] O2 arena. *Umístění arény* [online]. c2008, [cit. 2008-10-22].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10673&docid=19033473/>>.
- [12] O2 arena. *Doprava do arény* [online]. c2008, [cit. 2008-10-22].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10639&docid=19033472/>>.
- [13] O2 arena. *Univerzální hala* [online]. c2008, [cit. 2008-10-24].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10673&docid=19033463/>>.
- [14] O2 arena. *Aréna* [online]. c2008, [cit. 2008-10-24].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10673&docid=19033459/>>.
- [15] O2 arena. *Kronika arény* [online]. c2008, [cit. 2008-10-06].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10749&docid=19034891/>>.
- [16] O2 arena. *Pronájem party boxů* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?docid=19033494/>>.
- [17] O2 arena. *Pronájem salóneků* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?docid=19033495/>>.
- [18] O2 arena. *Pronájem síně hokejových tradic* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?docid=19033496/>>.
- [19] O2 arena. *Skyboxy* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10629&docid=19033598/>>.
- [20] O2 arena. *Kultura a show* [online]. c2008, [cit. 2008-10-24].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10629&docid=19033593/>>.

- [21] O2 arena. *Sport* [online]. c2008, [cit. 2008-10-24].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10629&docid=19033479/>>.
- [22] O2 arena. *Schéma prostorů arény* [online]. c2008, [cit. 2009-04-08].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10635&docid=19033649&doctype=ART&did=10635/>>.
- [23] O2 arena. *Komfortní sedadla* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10641&docid=19033703/>>.
- [24] O2 arena. *Klubová sedadla* [online]. c2008, [cit. 2008-10-28].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10641&docid=19033668/>>.
- [25] O2 arena. *Tisková prohlášení* [online]. c2008, [cit. 2008-02-04].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=9873&docid=19022489&doctype=ART&did=9873/>>.
- [26] O2 arena. *Personalizovaná dlaždice* [online]. c2008, [cit. 2008-11-10].
Dostupné z: <<http://www.o2arena.cz/O2arena/personalTile.aspx?nid=10749/>>.
- [27] O2 arena. *Gastronomie* [online]. c2008, [cit. 2008-11-02].
Dostupné z:<<http://www.o2arena.cz/O2arena/docDetail.aspx?nid=10629&docid=19033609/>>.
- [28] O2 Extra. *O2 arena* [online]. c2008, [cit. 2009-04-08].
Dostupné z <http://www.o2extra.cz/jnp/cz/akce/O2_Arena-galerie-galerie_08_05_23.html>.
- [29] Patro za patrem. *Magazín Sazka Areny* [online]. 2004, speciál ke slavnostnímu otevření arény., s. 30. [cit. 2008-10-06]. Dostupné z <<http://www.o2arena.cz>>.
- [30] Sazka Ticket [online]. c2008, [cit. 2008-11-05].
Dostupné z:<<http://www.sazkaticket.cz/Ticket/default.aspx/>>.

[31] SCHIPPER, W. Arény pomáhají ekonomice. *Magazín Sazka Areny* [online]. 2003, č. 3, s. 5. [cit. 2008-09-05]. Dostupné z <<http://www.o2arena.cz>>.

[32] Stejskal, L. *Tipsport arena* [online]. 13. února 2009; [cit. 2009-02-13]. Osobní komunikace.

[33] Tipsport arena. *Přehled akcí* [online]. c2008, [cit. 2008-11-15].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/akce/prehled-akci.php?id=1&typ=sportovni/>>.

[34] Tipsport arena. *Historie akcí* [online]. c2008, [cit. 2008-11-15].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/akce/historie-akci.php?id=1&typ=sportovni/>>.

[35] Tipsport arena. *Historie a současnost* [online]. c2008, [cit. 2008-11-20].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/historie-a-soucasnost.php?id=3/>>.

[36] Tipsport arena. *Prostory k pronájmu* [online]. c2008, [cit. 2008-11-15].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/nabidka-spoluprace/prostory.php?id=8/>>.

[37] Tipsport arena. *Bary a restaurace* [online]. c2008, [cit. 2008-11-15].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/multifunkcni-areal/bary-a-restaurace.php?id=4/>>.

[38] Tipsport arena. *Možnosti zakoupení vstupenek* [online]. c2008, [cit. 2008-11-20].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/vstupenky/moznosti-zakoupeni.php?id=5/>>.

[39] Tipsport arena. *Doprava a parkování* [online]. c2008, [cit. 2008-11-10].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/orientace/doprava-a-parkovani.php?id=7/>>.

[40] Tipsport arena. *Seznam partnerů* [online]. c2008, [cit. 2008-11-20].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/partneri/seznam-partneru.php?id=6/>>.

[41] Tipsport arena. *Orientační plány* [online]. c2008, [cit. 2008-11-10].

Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/orientace/orientacni-plany.php?id=7/>>.

- [42] Tipsport arena. *Projekt přilož ruku k dílu* [online]. c2008, [cit. 2009-03-22].
Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/projekt-priloz-ruku-k-dilu.php?id=3/>>.
- [43] Tipsport arena. *Multifunkční areál* [online]. c2008, [cit. 2008-11-10].
Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/multifunkcni-areal/tenis.php?id=4/>>.
- [44] Tipsport arena. *Orientační plány* [online]. c2008, [cit. 2009-04-08].
Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/orientace/orientacni-plany.php?id=7/>>.
- [45] Tipsport arena. *Fotogalerie* [online]. c2008, [cit. 2009-04-08].
Dostupné z: <<http://www.tipsportarena.cz/tipsport-arena/fotogalerie-prehled.php?id=3/>>.
- [46] Wikipedia. *O₂ arena* [online]. c2008, [cit. 2008-10-22].
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/O2_arena/>.
- [47] Wikipedia. *Tipsport arena* [online]. c2008, [cit. 2008-11-10].
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Tipsport_arena/>.
- [48] Zikmund, Z. *O₂ arena* [online]. 20. prosince 2008; [cit. 2008-12-20]. Osobní komunikace.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Fotografie O₂ areny

obr. č. 1: Fotografie O₂ areny

Příloha č. 2 – Fotografie Tipsport areny

obr. č. 1: Fotografie Tipsport areny

Příloha č. 3 – Orientační plány jednotlivých podlaží v O₂ aréně

obr. č. 1: 1. podlaží O₂ areny

obr. č. 2: 2. podlaží O₂ areny

obr. č. 3: 3. podlaží O₂ areny

obr. č. 4: 4. podlaží O₂ areny

Příloha č. 4 – Fotografie skyboxu v O₂ aréně

obr. č. 1: Fotografie skyboxu v O₂ aréně

Příloha č. 5 – Orientační plány jednotlivých podlaží v Tipsport aréně

obr. č. 1: 1. podlaží Tipsport areny

obr. č. 2: 2. podlaží Tipsport areny

obr. č. 3: 3. podlaží Tipsport areny

obr. č. 4: 4. podlaží Tipsport areny

Příloha č. 6 – Fotografie skyboxu v Tipsport aréně

obr. č. 1: Fotografie skyboxu v Tipsport aréně

Příloha č. 7 – Pořádané akce v arénách v roce 2008

tab. č. 1: Pořádané akce v arénách v roce 2008

Příloha č. 8 – Kulturní akce v arénách v roce 2008

tab. č. 1: Kulturní akce v arénách v roce 2008

Příloha č. 1 - Fotografie O₂ areny

P1 obr. č. 1: Fotografie O₂ areny

Zdroj: O2 Extra [28]

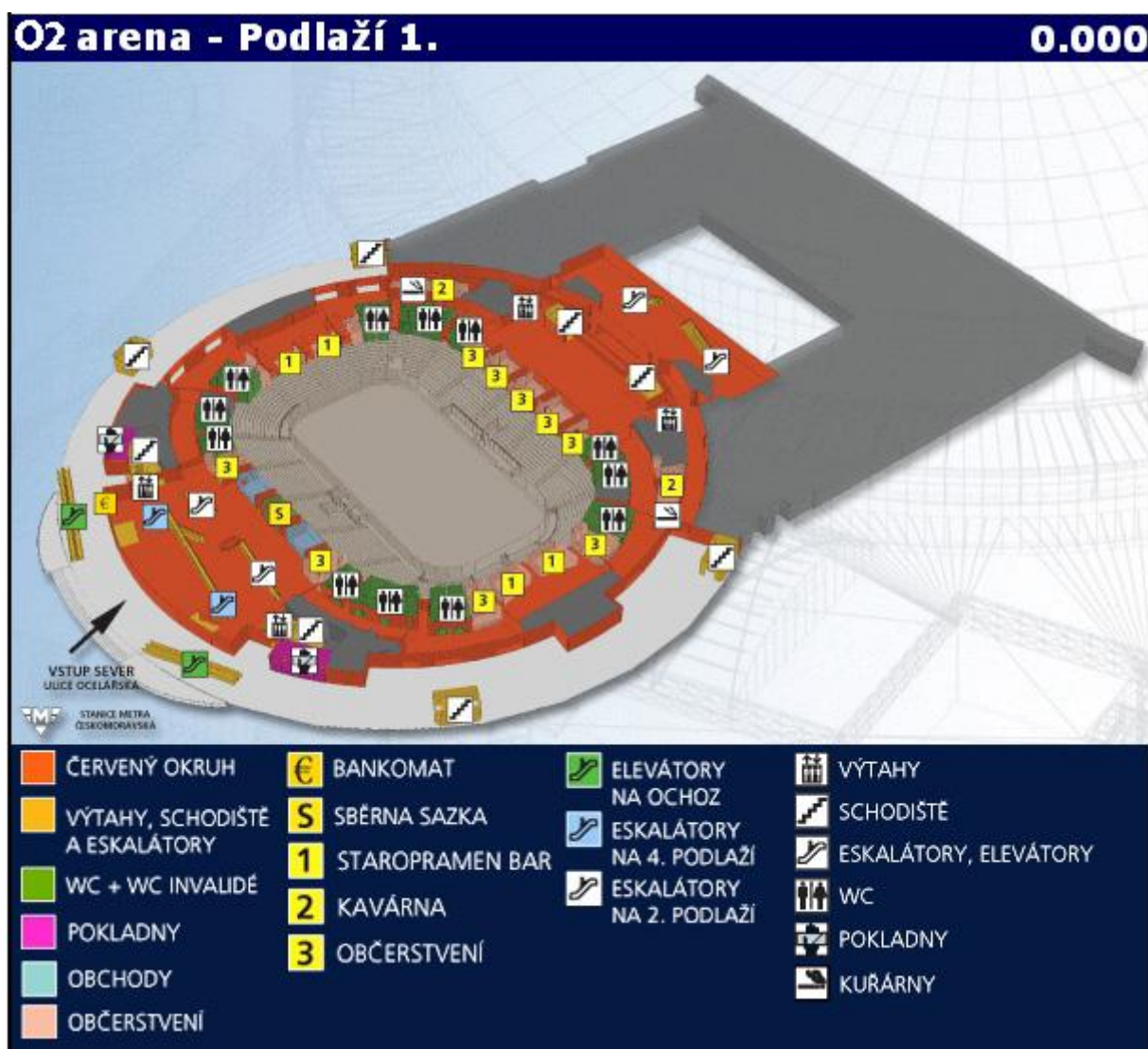
Příloha č. 2 - Fotografie Tipsport areny

P2 obr. č. 1: Fotografie Tipsport areny

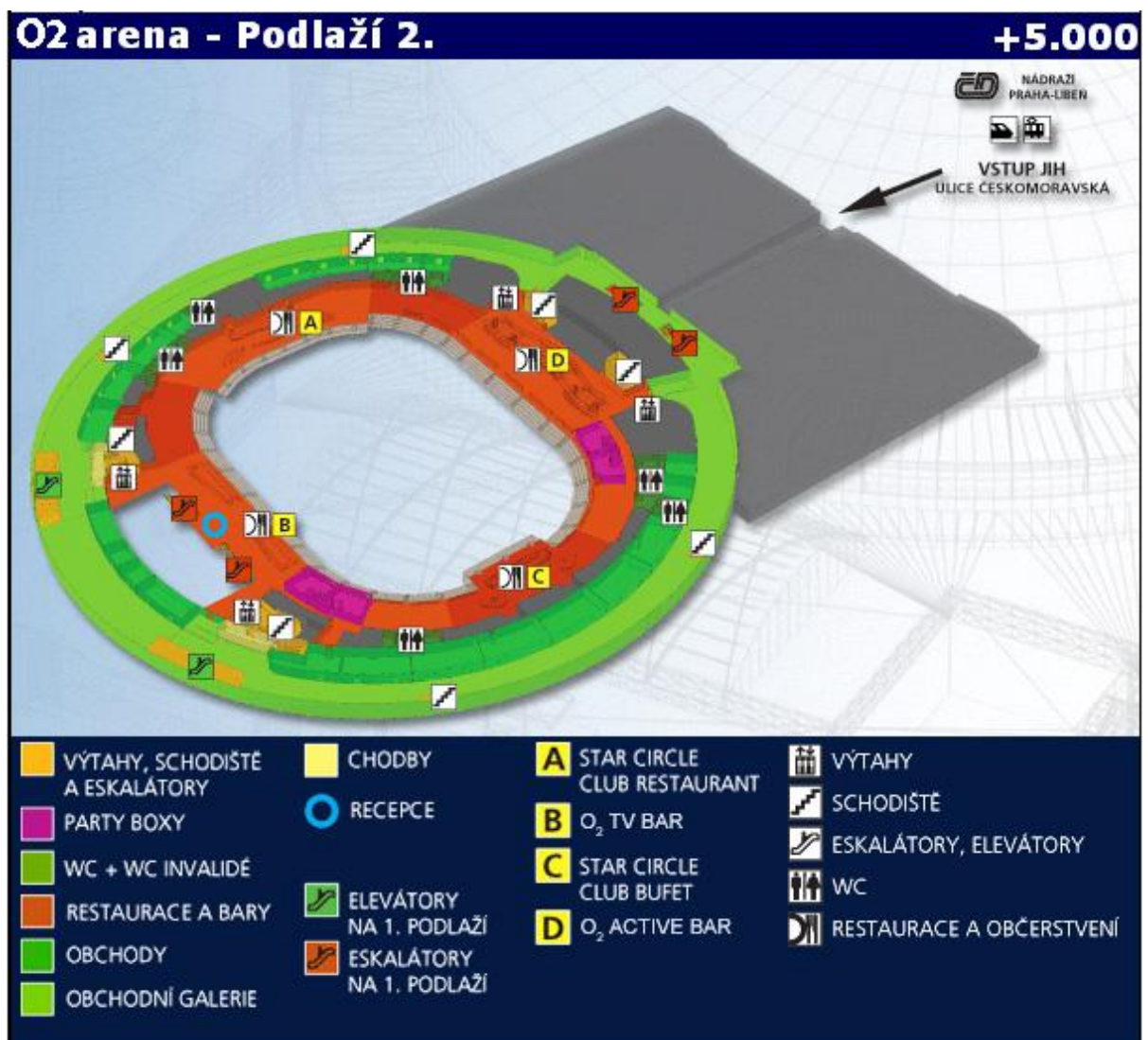
Zdroj: Tipsport arena [45]

Příloha č. 3 - Orientační plány jednotlivých podlaží v O₂ aréně

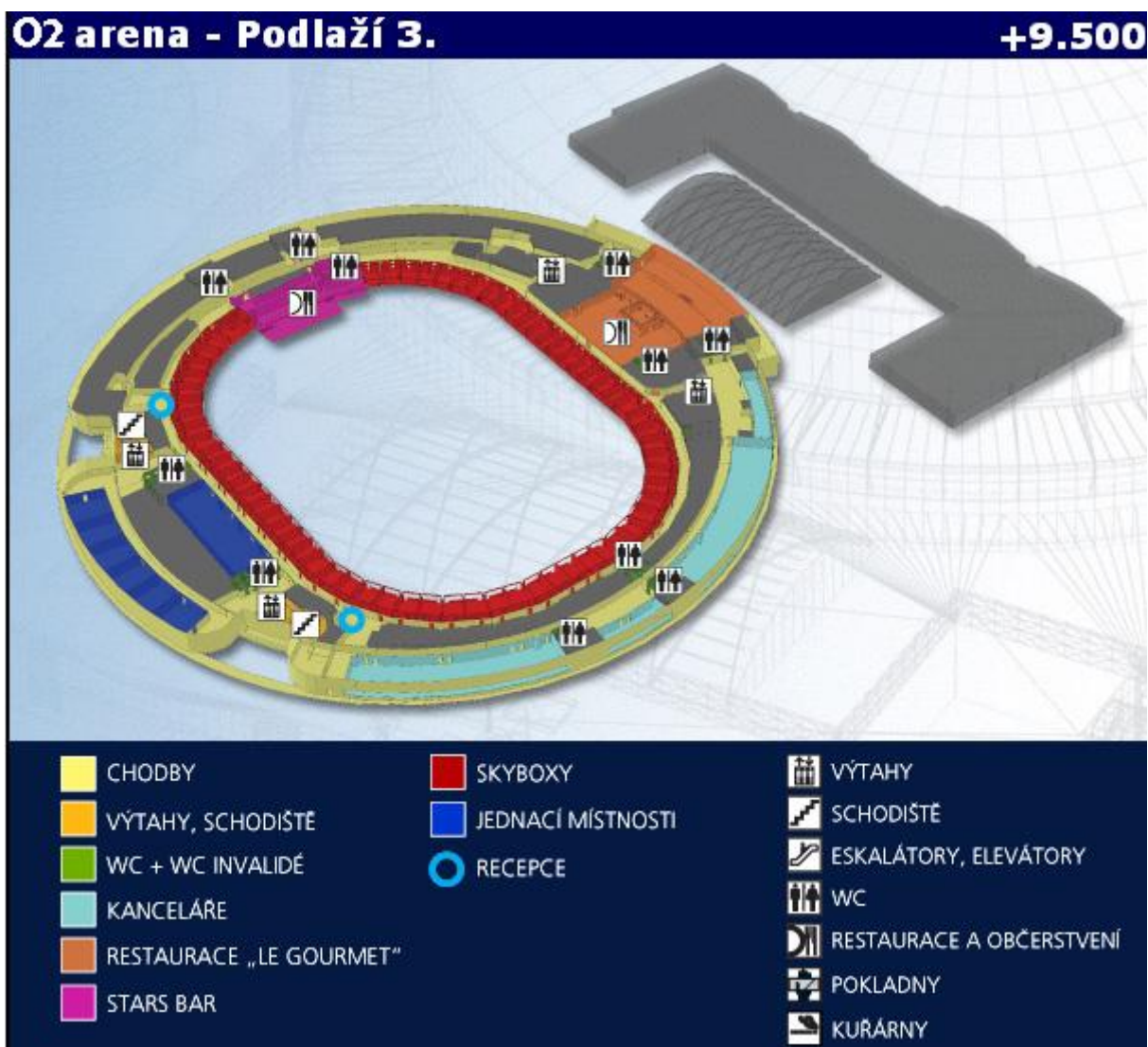
P3 obr.č. 1: 1. podlaží O₂ areny

Zdroj: O2 arena [22]

P3 obr.č. 2: 2. podlaží O₂ areny

Zdroj: O2 arena [22]

P3 obr. č. 3: 3. podlaží O₂ areny

Zdroj: O2 arena [22]

P3 obr. č. 4: 4. podlaží O₂ areny

Zdroj: O2 arena [22]

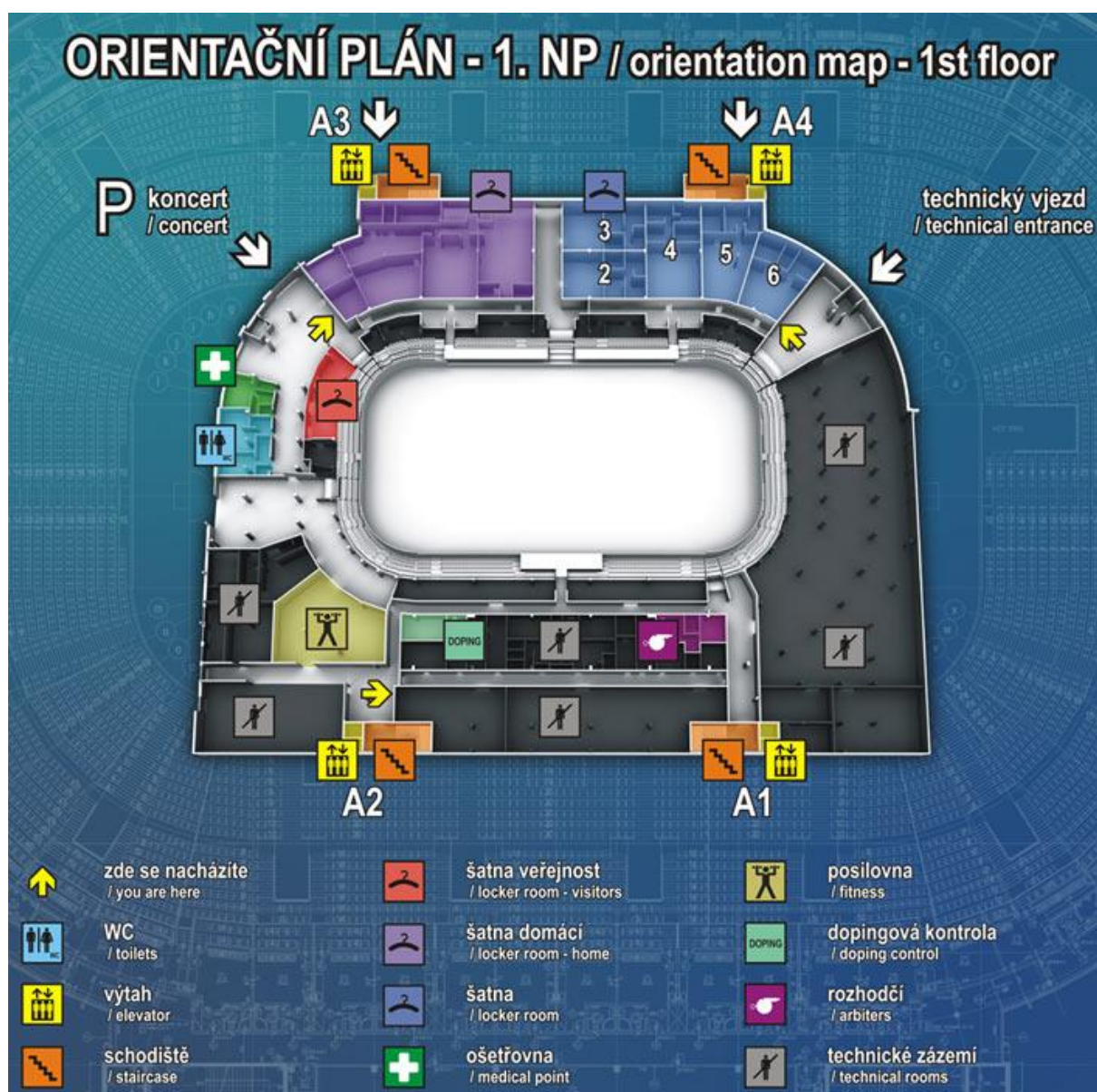
Příloha č. 4 – Fotografie skyboxu v O₂ areně

P4 obr. č. 1: Fotografie skyboxu v O₂ areně

Zdroj: O2 arena [36]

Příloha č. 5 - Orientační plány jednotlivých podlaží v Tipsport aréně

P5 obr. č. 1: 1. podlaží Tipsport arény

Zdroj: Tipsport arena [44]

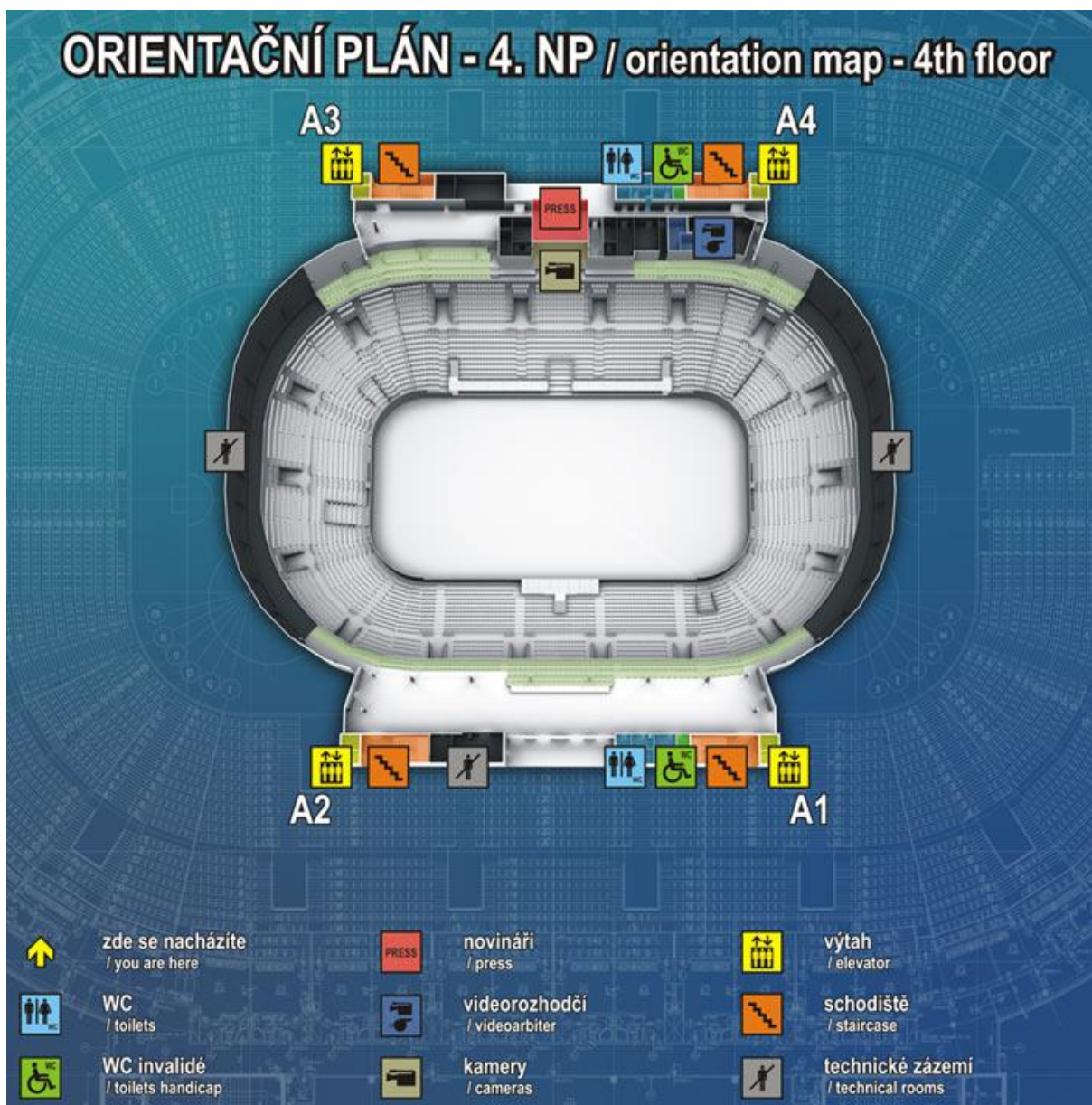
P5 obr. č. 2: 2. podlaží Tipsport areny

Zdroj: Tipsport arena [44]

P5 obr. č. 3: 3. podlaží Tipsport areny

Zdroj: Tipsport arena [44]

P5 obr. č. 4: 4. podlaží Tipsport areny

Zdroj: Tipsport arena [44]

Příloha č. 6 – Fotografie skyboxu v Tipsport areně

P6 obr. č. 1: Fotografie skyboxu v Tipsport areně

Zdroj: Tipsport arena [36]

Příloha č. 7 – Sportovní akce v arénách v roce 2008

P7 tab. č. 1: Sportovní akce v arénách v roce 2008

O2 arena 2008- sportovní akce	
leden	HC Slavia Praha s HC Bílí tygři Liberec, fotbalový turnaj, HC Slavia Praha s HC Geus-Okna Kladno, HC Slavia Praha s HC Slovan Ústečtí Lvi, HC Slavia Praha s HC Lasselsberger Plzeň, HC Slavia Praha s HC Energie Karlovy Vary, HC Slavia Praha s HC Sparta Praha, HC Slavia Praha s HC Znojemští Orli, HC Slavia Praha s HC Moeller Pardubice
únor	HC Slavia Praha s HC Chemopetrol Litvínov, HC Slavia Praha s HC RI-OKNA Zlín
březen	3x HC Slavia Praha s HC Oceláři Třinec, 4x HC Slavia Praha s HC Bílí tygři Liberec
duben	4x HC Slavia Praha s HC Energie Karlovy Vary
květen	Chiquita Wellness Marathon
červen	
červenec	
srpen	Hc Slavia Praha s HC Znojemští Orli
září	HC Slavia Praha s HC Mladá Boleslav, HC Slavia Praha s Sparta Praha, HC Slavia Praha s HC Vítkovice, HC Slavia Praha s HC RI-Okna Zlín, HC Slavia Praha s HC Lasselsberger Plzeň, HC Slavia Praha s HC Chemopetrol Litvínov
říjen	2x Tampa Bay Lightning s New York Rangers, HC Slavia Praha s HC Linkoping, HC Slavia Praha s HC Znojemští Orli, HC Slavia Praha s HC Mountfield České Budějovice, HC Slavia Praha s HC Moeller Pardubice, HC Slavia Praha s HC Vítkovice, HC Slavia Praha s HC Energie Karlovy Vary
listopad	HC Slavia Praha s HC Lasselsberger Plzeň, hokejový turnaj žáků, mezistátní utkání ČR-Slovensko, HC Slavia Praha s HC Znojemští Orli
prosinec	Tenisova exhibice, HC Slavia Praha - HC Curych, mistrovství světa ve florbale, HC Slavia Praha - HC Mountfield Ceske Budejovice, HC Slavia Praha - HC Zlín, K1 Fighting Network, HC Slavia Praha - HC Litvinov, HC Slavia Praha - HC Bili tygri Liberec
TipSport arena 2008- sportovní akce	
leden	
únor	Harlem Globetrotters
březen	Mistrovství světa ve freestyle motokrossu Night of the Jumps
duben	Česká pojišťovna Cup
květen	
červen	
červenec	
srpen	
září	Běh proti kouření, Sport Life
říjen	Corny Czech aerobic open
listopad	MČR v Judo 2008, BK Kondoři Liberec - USK Praha, BK Kondoři Liberec - BC Kolín, Bílí Tygři Liberec - HC MOUNTFIELD, Bílí Tygři Liberec - HC GEUS OKNA Kladno, BK Kondoři Liberec - Geofin Nový Jičín

prosinec	PGE Turów Zgorzelec - Spirou Basket Charleroi, Bílí Tygři Liberec - HC Moeller Pardubice, Bílí Tygři Liberec - BK Mladá Boleslav, PGE Turów Zgorzelec - Red Star Belgrade, BK Kondoři Liberec - NH Ostrava, Bílí Tygři Liberec - HC Vítkovice Steel, Bílí Tygři Liberec - HC Lasselsberger Plzeň
----------	--

Zdroj: O2 arena [15]; Tipsport arena [35]

Příloha č. 8 – Kulturní akce v arénách v roce 2008

P8 tab. č. 1: Kulturní akce v arénách v roce 2008

O2 arena 2008- kulturní akce	
leden	
únor	Prague Winter Evening, 5 x Mystery lední revue Holiday on Ice
březen	
duben	ceremoniál Cen Akademie populární- hudby - Anděl Allinaz 2008, charitativní koncert Chceme žít s Vámi, Carmen Monumental Opera
květen	Kylie Minogue, Den s O2 arenou, Sensation White
červen	3x taneční soubor Off Off Productions, skupina Kiss, Lenny Kravitz, Céline Dion
červenec	
srpen	Avrile Lavigne
září	Paul van Dyk, Coldplay, Vanessa May
říjen	Queen
listopad	Transmission, Jean-Michel Jarré, veletrh Hairmaix, Karel Gott
prosinec	3 jezdecka show Apassionata, Mikulas na lede, Gregorian Christmas Chants
Tipsport arena 2008- kulturní akce	
leden	
únor	Suzi Quatro
březen	Lord of the Dance
duben	
květen	Pavol Habera a Team, Ewa Farna open air
červen	
červenec	Judas Priest
srpen	Autokino Fabia 2008
září	Primátorský den solidarity 2008
říjen	EDUCA 2008
listopad	No Name, Bořek stavitel LIVE
prosinec	Karel Gott, Vánoce v aréně 2008, Aquaphonic 2008 - Kamikaze Celebration

Zdroj: O2 arena [15]; Tipsport arena [35]

